

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

Vedtatt i fylkestinget i møte 15.12.2021

MANGFOLDIGE TRØNDELAG – VEDLEGG

GELLIELAAKETJE TRÖÖNDELAGE – LISSJETJAALEGH

Regional plan for kulturmiljø 2022-2030

Regijonale soejkesje kultuvrebyrjesidie Trööndelagesne 2022-2030

Forside: Veresspelet, foto: Aud Lien Sellæg, Kultar

Innhold

Innhold	3
Innledning.....	4
Kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy	4
Formål med oversikten Mangfoldige Trøndelag.....	4
Videre oppfølging i fylkeskommune og kommune	5
Bakgrunn for utvalget i oversikten	6
Manglende kunnskapsgrunnlag	6
Temalista: Hva er viktig å ha med fra Trøndelags historie?	7
Arbeidet med oversikten.....	8
Revidering av Mangfoldige Trøndelag.....	9
Mangfoldige Trøndelag – oversikt over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy	10
Vedlegg: Tilskuddsordninger	33
Vedlegg: Områder til vurdering.....	36

Innledning

Dette vedlegget til *Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022-2030* gir en oversikt over viktige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy fra fylkets historie, fra eldre tid til vår egen tid. Vi har kalt denne oversikten «Mangfoldige Trøndelag». Oversikten begrenser seg til kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy som har regional, nasjonal eller internasjonal verdi. Det vil si at områder som har stor betydning lokalt, ikke nødvendigvis er med i denne oversikten.

Alle områdene i oversikten skal få et infoark der området er beskrevet og vist på kart, i løpet av planperioden. Fylkeskommunen og Sametinget utarbeider disse i samarbeid med kommunene og museene.

Kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy

Definisjonen på et **kulturmiljø** i kulturminneloven er et område hvor flere kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Her har vi oppmerksomheten rettet mot sammenhengen og helheten. I avgrensingen av kulturmiljøet må alle kulturminnene som har betydning for helheten og den bærende fortellingen i kulturmiljøet være med.

Kulturminner kan ha en funksjonell sammenheng, slik som i et fiskevær. Her står båtene, naustene, bryggene, fiskemottaket, fyr og seilingsmerker, rorbuer, boliger og uthus til fiskerne, fiskebonden og væreieren i en sammenheng som til sammen utgjør en helhet, fiskeværet. Hvert enkelt kulturminne trenger ikke å ha så stor verneverdi i seg selv, men kan være en viktig brikke i helheten og dermed ha stor miljøverdi. Kulturmiljøer kan også være steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til og botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster med kulturhistoriske verdier.

Landskap kan defineres på mange måter. Den europeiske landskaps-konvensjonen vektlegger en helhetlig tilnærming: «Landskap betyr et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkning fra og samspill mellom naturlige og/ eller menneskelige faktorer».

I vår plan bruker vi begrepet kulturlandskap fordi vi er særlig opptatt av hvordan menneskene har påvirket, brukt og ferdes i landskapet gjennom historien. I avgrensingen av landskapet er det landskapsrommet, naturen og påvirkningen om styrer valget av avgrensing. Et kulturlandskap er som oftest et større område enn et kulturmiljø.

Graden av menneskets påvirkning på landskapet kan være stor som i et jordbrukslandskap eller nærmest usynlig som i fjellområder med jakt, fiske og sanking.

Fartøyvernet gjelder alle båter, både ved kyst og innland. Med **båter** defineres åpne båter uten dekk (opptil 40 fot), mens **fartøy** er benevnelsen på litt større båter (over 30 fot), med dekk.

Formål med oversikten Mangfoldige Trøndelag

Formålet med oversikten er å synliggjøre verneverdige *kulturmiljøer og kulturlandskap* som forteller viktige deler av Trøndelags historie, og som gir et samla bilde av Trøndelag som trønderne kjenner seg igjen i. Vi har også inkludert *fartøy* som er vernet per mai 2021, og *fartøy* som er aktuelle for vernestatus.

Oversikten *Mangfoldige Trøndelag* er et kunnskapsgrunnlag som vi skal bruke i planlegging og utvikling i fylket. Den vil bidra til forutsigbarhet i framtidig planlegging fordi regionale kulturmiljøinteresser blir

kjent for allmennheten.

Noen av områdene har allerede et juridisk vern. Noen er fredet etter kulturminneloven eller naturmangfoldloven, mens flere andre områder er regulert til bevaring gjennom plan- og bygningsloven. Noen er definert som NB!-områder, som betyr at de har status som *nasjonal interesse i by*.

Nærmere opplysninger om fredete kulturminner og NB!-områder fremgår av den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden, mens vern og gjeldende regulering etter plan- og bygningsloven går fram av kommunenes plandatabase. Eventuelle verneprosesser av kulturmiljø som ikke allerede har noe juridisk vern, vil måtte skje gjennom egne prosesser.

En slik regional oversikt synliggjør kulturminneverdiene i kulturmiljøer som vi tar vare på for framtida. Vi må understreke at det også finnes andre verdifulle, lokale kulturminner og kulturmiljøer i kommunene, samt andre fredete kulturminner i kommunene som det også er viktig å ta hensyn til i plan- og byggesaker.

Videre oppfølging i fylkeskommune og kommune

I planperioden fram til 2030 vil vi i fylkeskommunen gå gjennom alle kulturmiljøene i oversikten sammen kommunen, og utarbeide informasjonsark. Da vil vi vurdere omfanget av de enkelte miljøene, og avgrense disse i kart. I tillegg vil vi beskrive hva som er karakteristisk, spesielt og viktig å ta vare på for hvert miljø. Noen kulturlandskap omfatter til dels store arealer. Det er ikke nødvendigvis alle enkeltminnene innenfor kulturmiljøene som har verneverdi, men det er området som helhet. Verdiene i et område vil inngå i en beskrivelse for hvert kulturmiljø og kulturlandskap.

Alle kulturmiljø som er viktige i et lokalt, regionalt eller nasjonalt perspektiv, legger kommunene inn i sine arealplaner. Her tilpasser kommunen bestemmelser og retningslinjer som ivaretar kulturmiljøverdiene i de ulike områdene og styrer den videre utviklingen.

Dette er en viktig sammenheng i systemet for arealplanlegging. Derfor er dette lagt inn i retningslinje nr. 13 (R13) i *Regional plan for arealbruk i Trøndelag*, i tråd med *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*. Retningslinjen er også gjengitt i sin helhet på side 18 i Regional plan for kulturmiljø.

Av plan- og bygningslovens § 8-1 framgår det at en regional plan legges til grunn for regionale organers virksomhet, samt for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Det betyr at relevante offentlige myndigheter skal ta hensyn til denne planens mål og retningslinjer i sitt planarbeid og sin virksomhet.

I plan- og byggesaker har Sametinget og fylkeskommunen fått ansvaret for å fremme klage og innsigelser når forslag til arealplaner og byggesaker kan komme i konflikt med vesentlige regionale, nasjonale eller internasjonale kulturmiljøverdier. Det er kun Sametinget og fylkeskommunen som har fått dette ansvaret på regionalt nivå, mens Riksantikvaren har det på statlig nivå. Dette er blant annet nedfelt i Klima- og miljødepartementets rundskriv T-2/16 rev. februar 2021, og forskrift 15. februar 2019 nr. 127 om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven.

Regional plan for kulturmiljø, med oversikten over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, fører ikke med seg en utvidelse eller endring av klage- og innsigelsesadgangen, men planen vil være et dokument som tydeliggjør kulturmiljøverdiene og sørger for at informasjonen om dem er lett tilgjengelig på et tidlig tidspunkt. Dette gir forutsigbarhet for tiltakshavere og kommunene.

Bakgrunn for utvalget i oversikten

I forbindelse med planarbeidet i 2019 og 2020 har Trøndelag fylkeskommune fått inn mange forslag til oversikten over nasjonalt og regionalt verneverdige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy. Som regional kulturmiljøforvaltning har vi gjort en kulturminnefaglig vurdering av områdene. I vurderingen har vi vektlagt at kulturmiljøet, kulturlandskapet eller fartøyet:

- ⌘ Forteller en vesentlig del av Trøndelags historie og representere et eller flere av temaene i temalista. Vi er særlig oppmerksomme på temaer som er underrepresentert, temaet fellesskapets og demokratiets kulturminner, og kystkultur.
- ⌘ Har høy verneverdi basert på etablerte utvalgsriterier i kulturminneforvaltningen: Representativitet/sjeldenhet, alder og autenticitet, kunnskapsverdi opplevelsesverdi og kulturhistorisk verdi, bevaringstilstand, identitetsverdi/symbolverdi og kunstnerisk/arkitektonisk verdi.
- ⌘ Har lang tidsdybde der det er relevant.
- ⌘ Omfatter samiske eller nasjonale minoriteters kulturminner
- ⌘ Har en sammenheng mellom fartøy og hjemmehavn
- ⌘ Alle områdene vurderes på samme grunnlag uavhengig av allerede vedtatt formelt vern.

Vi presiserer at utvalget er gjort på bakgrunn av eksisterende kunnskap. I kommuner som har laget kommunedelplaner for kulturminner og kulturmiljøer, har vi lagt vekt på disse. Vi har også brukt *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap*, Verneplan for kulturmiljø i *Riksantikvarens NB!-register* og andre kulturminneregistreringer i valg av kulturmiljøer. Det er ikke foretatt systematiske nyregistreringer i forbindelse med kartleggingsarbeidet.

Manglende kunnskapsgrunnlag

Når det gjelder samiske og nasjonale minoriteters kulturmiljø er vi spesielt oppmerksomme på at kildegrunnlaget er utilstrekkelig. Her er det gjort færre registreringer og mindre forskning enn på majoritetens kulturminner, og utvalget bærer preg av dette. Det vi ikke kjenner til, kan vi ikke velge. Dette må vi ha med oss i videre arbeid med oversikten over nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy, og sørge for å få med i framtidig revidering av denne.

Samisk: Kunnskapsgrunnlaget om samiske kulturminner i Trøndelag er i hovedsak basert på kunnskap som ble samlet inn i et stort prosjekt på 1980-tallet. I noen områder har det vært gjort en del registreringer etter år 2000. Dette gjelder i hovedsak reinbeitedistriktene Trollheimen, Åarjel Njaarke, Saanti og Gåebrie. Disse prosjektene har vist at det ligger et enormt potensial i slike undersøkelser, og i noen tilfeller har enkeltprosjekter økt mengden samiske kulturminner innenfor et reinbeitedistrikt med opptil 500%. Dette sier noe om hvordan det ligger an med kunnskapsgrunnlaget.

De reinbeitedistriktene som i dag er dårligst kartlagt er Fovsen Njaarke, Trollheimen, Skæhkere og Femund, ifølge Sametinget. Her var det mangelfull kartlegging på 1980-tallet og det har vært lite kartlegging i de senere år. Også distriktene Gaaskenlaante, Låarte, Voengelh-Njaarke og Tjæhkere har hatt relativt få undersøkelser siden 80-tallet, og det er vanskelig å si hvordan kunnskapsgrunnlaget fra den gang står seg i dag.

Det er derimot utenfor dagens reinbeitedistrikter at kunnskapsgrunnlaget om samiske kulturminner er dårligst. Her ble det gjort lite eller ingenting på 1980-tallet, og heller ikke mye i senere tid. Der er det liten eller ingen samisk kulturminneforvaltning og lite kunnskap å bygge videre på. Sporadiske funn lenger sør i landet antyder at disse områdene likevel har hatt samisk bosetning i svært lang tid.

Nasjonale minoriteter: Riksantikvaren har de senere årene hatt et spesielt fokus på de nasjonale minoritetenes kulturminner: Skogfinner, kvener/norskfinner, romani/tatere, rom og jøder. Dette arbeidet kan du lese mer om her: [Nasjonale minoriteters kulturminner - Riksantikvaren](#)

Fylkeskommunen har hatt lite kontakt med de nasjonale minoritetene om deres kulturmiljø, og har dermed lite kunnskap om disse kulturmiljøene i Trøndelag. I arbeidet med planen har vi samarbeidet med Jødisk museum, og hatt samtaler med Verdal kommune om den skogfinske kulturen i Vera. I planperioden vil vi ta kontakt med de øvrige nasjonale minoritetene gjennom Glomdalsmuseet, Norsk skogfinsk museum, Riksantikvaren og deres kontaktnett.

Andre minoriteter: Mangfoldige Trøndelag rommer kulturmiljøer etter alle som bor og har bodd her. Vi skal ta vare på dette mangfoldet, slik at hele Trøndelags befolkning skal ha kulturmiljøer og kulturminner som de kan kjenne seg igjen i. Dette gjelder uansett hvilken legning, funksjonsgrad, hudfarge, tro eller annen bakgrunn du skulle ha. Mange minoriteter har en historie preget av undertrykkelse, fremmedgjøring og diskriminering, men samtidig ville ikke det trønderske samfunnet vært det det er i dag uten viktige bidrag fra alle minoriteter. Fylkeskommunen ønsker å løfte fram denne historien også, og vi vil jobbe videre med å synliggjøre minoriteters kulturmiljø i planperioden.

Temalista: Hva er viktig å ha med fra Trøndelags historie?

På bakgrunn av de viktigste historiske linjene i Trøndelag har vi plukket ut tema som oppsummerer hvilke kulturmiljøer som finnes i Trøndelag. Denne temalista har vi brukt for å sikre at vi får med et godt og representativt utvalg i oversikten over regionalt og nasjonalt og viktige kulturmiljøer, kulturlandskap og fartøy i Trøndelag. Temaene er i stikkordsform og inndelt i ni grupper (i tilfeldig rekkefølge):

Bosetting <ul style="list-style-type: none">• Pionerbosetting fra eldre steinalder• Jordbruksbosetting• Fiskeri- og kystbosetting• Bosetting i utmark• Urban bosetting (omfatter fra middelalder til nyere tid)• Industrialiseringen med utvikling av tettsteder og boligområder• Sosial boligbygging	Livberging, næringsveier og industri <ul style="list-style-type: none">• Utmarksnæringer, jakt, fangst• Fiskeri og kystnæring• Skogbruk og fløting, sagbruk og treforedling• Jordbruk• Reindrift• Bergverk og mineralutvinning• Handel og tjenesteyting• Kraftutbygging og energi• Håndverk, verksteder og småskala industri• Nyere industri
Folkehelse, rekreasjon og fritid <ul style="list-style-type: none">• Helse-, pleie- og sykehus• Undervisning og forskning• Hotell, overnatting, restauranter• Hytte, feriested, landsted• Kultur, kunst, musikk, sport og idrett• Grønn kulturarv (grøntanlegg)	Forsvar, okkupasjon, militære landskap <ul style="list-style-type: none">• Borger, festninger og forsvarsverk og forsvarsrelaterte objekter før 1945• Okkupasjon 1940-1945• Kald krig 1950-1990

Tradisjon, tro og religion <ul style="list-style-type: none">• Gravfelt, graver, gravminner• Kirke, kirkegårder og bedehus• Prestegårder• Minnesmerker• Bergkunst• Offerplasser og hellige samiske plasser	Fellesskap og demokrati <ul style="list-style-type: none">• Impulser og kulturkontakt (fra forhistorisk tid til i dag)• Nasjonaljubileet 2030 (1000-årsjubileet for hendelsene rundt slaget på Stiklestad)• Utvikling av lov, rett og demokrati• Lagshistorien med samfunnshus og forsamlingshus• Offentlig forvaltning og administrasjon• Fornorskingsprosess
Ferdse og samferdse <ul style="list-style-type: none">• Kystleia, med havner og anløpsplasser mm• Fyr og andre sjømerker• Veifar før 1700• Regulerte veier 1700-1930• Moderne veier, veielementer eller strukturer etter 1930• Jernbaneanlegg• Varder, kart og oppmåling	Kritisk blikk på fortida <ul style="list-style-type: none">• Krigens kulturmiljø• Barnehjem og institusjoner• Psykiatri• Fattigstell• Fengsel• Annerledeshet, utenforskap og ekskludering• Sammenhenger mellom demokrati, fellesskap og nasjonsbygging• Fornorskingsprosess
Etnisitet <ul style="list-style-type: none">• Urfolk• Nasjonale minoriteter	

Arbeidet med oversikten

I arbeidet med oversikten over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, har vi hentet de fleste fra eksisterende oversikter og lister. Noen nye er plukket ut nå, fordi de representerer noe vi ikke hadde så mange av fra før. Disse er markert med NY i tabellen under. De andre er markert med dokumentet eller listen de er hentet fra, og kan være en eller flere av disse:

- Verdensarv
- Kulturlandskap fredet etter naturmangfoldloven, f.eks. i landskapsvernområder
- Kulturmiljøfredninger etter kulturminneloven §20
- NB-område: Register over nasjonale interesser i by, Riksantikvaren
- Utvalgt kulturlandskap i jordbruket (UKL), Landbruksdirektoratet, Miljødirektoratet, Riksantikvaren, fra 2009
- KULA: Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse, Riksantikvaren 2021
- Verneplan for kulturmiljø, Nord-Trøndelag fylkeskommune (NTFK) og Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 1995
- Registrering av utvalgte kulturlandskap i Nord-Trøndelag. Sluttrapport for «Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap» for Nord-Trøndelag. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 1996
- Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Sluttrapport for Sør-Trøndelag. 5/96
- Kulturlandskapsprosjektet i Sør-Trøndelag. Oppfølging av særlig verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. 2003 – 2006

- Regional plan for kulturminner 2013 – 2017(21), Sør-Trøndelag fylkeskommune
- Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi, Møre og Romsdal
- Liste over verna fartøy i Trøndelag, Riksantikvaren
- Bergkunstreisen i Trøndelag
- Kommunenes kulturminneplaner

På 1990-tallet registrerte fylkesmannen verdifulle kulturlandskap med botaniske og kulturhistoriske verdier. Registreringene resulterte i en rapport for Sør-Trøndelag og en for Nord-Trøndelag. Landskapene ble delt inn i klasse 1, 2 og 3. I Sør-Trøndelag gjennomførte fylkesmannen et oppfølgingsprosjekt i 2003-2006. Alle områdene er beskrevet og organisert kommunevis [Kulturlandskap i Sør-Trøndelag](#). De øvrige rapportene ligger her: [fylkeskommunens nettside](#)

Revidering av Mangfoldige Trøndelag

Fylkeskommunen reviderer vedlegget Mangfoldige Trøndelag i 2023/2024 og eventuelt i 2027 etter en vurdering i forbindelse med ny fylkeskommunal planstrategi. Da vil fylkeskommunen sende Mangfoldige Trøndelag på en begrenset offentlig høring. Årsaken er at vi har fått inn mange nye innspill i høringsrunden og at vi åpner for å få med inn nye kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy som er underrepresentert i oversikten. Sametinget vurderer nye områder og eventuelt endringer som gjelder det samiske.

Innspillene som kom inn i høringen har vi behandlet slik:

- Forslag fra kommunene som har nasjonal eller regional verdi og som er politisk behandlet har vi lagt inn i oversikten. (Vera i Verdal og Finnrommet i Levanger. Sametinget har tatt den faglige vurderingen av Finnrommet.)
- De andre forslagene har vi satt på en vurderingsliste bakerst i dokumentet. Disse områdene vurderer vi før oversikten revideres neste gang etter en begrenset høring.

Da vil vi vurdere om:

- Forslaget gjelder et enkeltminne eller et kulturmiljø eller kulturlandskap og om det har regional verdi.
- Om kulturlandskapene i verneklasse 2 i Nasjonal registrering av kulturlandskap fra 1990-tallet fortsatt har kulturhistoriske verdier.
- Tematiske innspill: vurdere de tematiske innspillene som kom om trønderlåna og trøndertunet, seterlandskap.

I tillegg vil vi se nærmere på områdene i Fylkeskulturlandskapsplanen for Nord-Trøndelag fra 1993 som ikke er med i oversikten i dag.

Mangfoldige Trøndelag – oversikt over regionalt og nasjonalt verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy

Kommune	Lokalitetsnavn	Registrert tidligere/ Ny	Kort beskrivelse/ Bærende historie
Flatanger	Villa, Halmøya og øyene utenfor	Verneplan for kulturmiljø KULA	Leia langs farefulle Folla. Bosatt fra eldre steinalder, fiskevær i jernalder, huler og hellere. Fredet fyrstasjon på Villa. Stor tidsdybde. Kystlynghei.
Flatanger	Utvorda Kystfort	NY- Fotefar mot Nord	Godt bevart kystfort fra andre verdenskrig. Et av elleve kystfort som skulle beskytte Namsos mot alliert invasjon. Fotefar mot Nord-prosjekt.
Frosta	Frostating	Verneplan for kulturmiljø, UKL, KULA	Jordbrukslandskap. Frostatinget ble avholdt her frem til 1500-tallet. Gravminner fra jernalderen.
Frosta	Tautra kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø	Nybygd kloster i Cistercienserordenen. Klosterruiner fra middelalderen. Bosetning fra jernalder og middelalder. Jordbrukslandskap.
Frøya	Titran	Regional plan for kulturminne	Fiskevær. Sletringen fyr med landets høyeste tårn, kystbatteri og MA-kirkegård. Over 150 Sefrak-bygninger eldre enn 1900. Husmannsplassen Heia er fredet. Listeført kirke 1912 (1873).
Frøya	Hammarvatnet	Regional plan for kulturminne	Kulturmiljø med intakt pionerlandskap fra eldre steinalder. Bosetting. Klassisk lokalitet i norsk arkeologi.
Frøya	Øyrekka, hjemmehavn for "Oskar"	Regional plan for kulturminner, KULA, fartøy på verneliste, Froan fredet etter naturmangfoldloven	Landskap med en rekke fiskevær. Ekstensivt fiske og marginalt jordbruk med kystlyngheier. Verneverdig fartøy. Halten fyrstasjon fredet. Listeført kirke. Spor etter sjøsamisk aktivitet.
Grong	Gartland og Gløshaugen	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Godt bevart jordbrukslandskap, beiting. Ravinelandskap. Elva Namsen. Gløshaugen kirke fra 1689
Grong	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaug. Strekker seg inn i Grong, Høylandet og evt. Namsos.

Heim	Magerøy	Regional plan for kulturminner, statlig sikret friluftsområde	Handelssted, distrikssentrum og tollsted. Kulturlandskap med klippfiskberg. Bygninger, hageanlegg, gravrøyser. Dampskipanløp fra 1870.
Heim	Hellandsjøen	Regional plan for kulturminner	Handelssted fra om lag 1900 med blant annet brygge, dampskipskai, våningshus/poståpneri/butikk, eldhus og stabbur.
Heim	Vinjeøra	Regional plan for kulturminner	Trehusmiljø med flere interessante bygninger, naust, kirke, museum mv. Bosetningsspor/gravfelt/krigsminner rundt/ovenfor selve trehusbebyggelsen.
Heim	Eidsfoss	Regional plan for kulturminner	Kraftstasjon fra 1921 som leverte strøm til Hemne, meieri, sagbruk, kverner, hvelvbru og demning.
Heim	Nygarden (Grøtan)	Regional plan for kulturminner	Jernalders gårdsanlegg med synlige hustuffer.
Heim	Otnesbukta/ Valsøyfjorden	Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi (Møre og Romsdal). KULA	Fjordlandskap med industri, båt og bygningskultur. Inneholder svalgangsnaust, særegen bygningskategori, kun kjent fra Halså og Aure kommuner.
Hitra	Dolmsundet, Hopsjø	Regional plan for kulturminner	Kystkulturlandskap med middelalderkirke, prestegård, gravminner og steinalderboplasser.
Hitra	Skåren, Skårøya	Regional plan for kulturminner	Klyngetun, kulturlandskap, kystmiljø m/naust og sjøhus. Særpreget veitrasé Skårøya-Gjøssøya.
Hitra	"Vita" med hjemmehavn Fillan	Fartøy, har vernestatus	Fiskefartøy, også brukt som Shetlandsbåt under krigen.
Holtålen	Stasjonsmiljø	Regional plan for kulturminner	Stasjonsmiljø i sveitserstil. Rørosbanen da den sto ferdig i 1870-årene. Vurderes opp mot andre stasjonsmiljø.
Holtålen	Verdensarv: Circumferensen	Verdensarv, Regional plan for kulturminner, <i>Regionplan for Røros bergstad og cirkumferensen</i> (Trøndelag og Innlandet FK), <i>Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen 2019 – 2023</i>	Objekter/miljø som omfattes av verdensarv og Circumferensen, som Muggruva, Eidet smeltehytte, Dragåsen - Omfatter både de enestående universelle verdiene og de oppsluttende verdiene. Se også beskrivelse under Røros kommune.

Høylandet	Meidalen bosetningsområde	NY - Foreslått av sametinget	Tradisjonelt samisk bruksområde med stor tidsdybde. Kulturminner knyttet til reindrift, bosetting, jakt, fiske og fangst mm.
Høylandet	Hammer	NY	Jordbruksområde med gårder, husmannsplass, og overbygd bru. Hammer bru inngår i landsverneplanen for Vegmiljø. Ødegårdsanlegg med hustuffer, rydningsrøyser. Gravrøyser.
Inderøy	Vinje bruk og Vinjesjøen i Mosvik	Verneplan for kulturmiljø	Jordbrukslandskap med storgård, husmannsplasser og dampskipsbrygge. Kirke.
Inderøy	Børgin	KULA, kommunens kulturminneplan	Framveksten av jordbruksområde rundt Borgenfjorden i Inderøy og Steinkjer kommuner. Rikt kulturlandskap med stor tidsdybde. Strandsitterstedet Straumen med rester av tidevannskvern, trøndertun, husmannsplasser, Straumen bru (fredet), Mustrøbrua, Sund folkehøgskole, Sund amtmannsgård, tre middelalderkirker, gravminner fra ulike tider særlig jernalder og bronsealder.
Inderøy	Rostad	Ny - underrepresenterte tema, Verdifulle kulturlandskap, kommunens kulturminneplan	Politisk og sosialhistorie. Rostad gård med hage, allé, jordbruksarealer og rester etter husmannsplasser og dampskipskai. Eid av Ole Richter, statsminister i Stockholm til 1884-1888. Politisk historie fra unionstida. Gravhaug med obelisk i hagen hvor Ole Richter og hans kone er gravlagt. Mausoleum. Richters forlovede Ebba Astrup drev barnehjem fra 1899 for Foreningen til Omstreifervæsenets Modarbeidelse. Rostad er fremdeles institusjon for ungdom.
Inderøy	Kjerknesvågen, hjemmehavn for "Pauline"	Fartøy på verneliste	Jekta Pauline ligger i Kjerknesvågen. Pauline er den siste jekta som er på sjøen. Havn med båtslipper, sjøhus og naust. Aktivt maritimt miljø. Sagbrukshistorie.
Indre Fosen	Rein - Reinskloster	Regional plan for kulturminner, statlig sikret friluftsområde	Herregård, setegård, med hage, parkanlegg og klosteruin. Hertug Skule Bårdsson opprettet et nonnekloster rundt 1230. Fredet i 2014 etter kulturminneloven. Kirke.
Indre Fosen	Refsnes	Regional plan for kulturminner	Variert og godt tilrettelagt kulturmiljø med stor tidsdybde. Steinalderboplasser, steinaldertuffer etter runde hus, gravfelt fra

			jernalderen, og en rekke nyere tids kulturminner bl.a. et rettersted, laksevorp, isdam, bauta m.m.
Indre Fosen	Stadsbygda	Regional plan for kulturminner	Jordbrukslandskap med stor tidsdybde. Bergkunst, monumentalhauger, bauta, bosettingsspor, fredet prestegård. (Ikke avklart avgrensning.)
Indre Fosen	Råkvåg	Regional plan for kulturminner Regulert til bevaring	Sildefiske og sildeboomen. Trolig største samling sildebrygger utenom byer i Norge.
Indre Fosen	Brettingen - Hysnes - Hasselvika (del av Trondheimsfjordens munning)	NY - tema forsvar som er underrepresentert, del av KULA	Militært landskap - Hysnes trolig best bevart. Nedlagt fort fra perioden 1897 til den kalde krigen, med interessante bygninger/fortifiseringer fra flere tiår, herunder 2. verdenskrig. På Brettingen fort er flere bygninger forskriftsfredet.
Indre Fosen	Midtbygda	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Sammenhengende jordbrukslandskap fra fjord til seter.
Indre Fosen	Frengen, hjemmehavn for "EPO"	Fartøy på verneiste	Vernet fartøy, kystkultur. Fraktefartøy, bygget i 1914 som kysttankskipet M/S «Rødskjæl», senere ombygd til brønnbåt.
Indre Fosen	Kvithylla, hjemmehavn for "Oscarsborg"	Fartøy på verneiste	Vernet fartøy, kystkultur. Slepebåt bygget 1874, har hatt mange funksjoner. Er en viktig del av Norges skips- og industritradisjon
Leka	Lekaøya	Verneplan for kulturmiljø, KULA, UKL, KPA	Jordbrukslandskap. Steinialder, hulemalerier i Solsemhula, Herlaugshaugen, Solsemgrenda med rester av klyngetun, kystlynghei og geopark. Hele øya eller dele opp i Skei og Skeisneset, inkl. Sildeguden og Jakobssteinen, tilsvarende UKL området. Samisk tilstedeværelse: Sildeguden (Hoven), sjeldent eksempel på kystsamisk og religiøst område.
Leka	Hortavær	Kulturlandskap fredet etter naturmangfoldloven	Fiskevær med jordbruksdrift, slått og beiting. Boliger, naust, sjøhus, fjøs, ishus og skole.
Levanger	Ytterøya	Verneplan for kulturmiljø	Jordbrukslandskap med bergverkshistorie. Kopperutvinning fra 1500-tallet til 1912. Drift av kalkbrudd fram til 1970. Jørstadsjøen dampskipskai. Øvre Bjørvik - Ytterøy Bygdetun.
Levanger	Munkeby - Munkeby klosterruin	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruksområde med klosterruiner fra middelalderen og nytt kloster som er i drift. Gravfelt.

Levanger	Skånes	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruksområde. Skanse trolig anlagt i 1643-45 og var i funksjon til 1747. Vindmølle.
Levanger	Falstad	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Barnehjem, fangeleir under krigen. Falstadskogen, fredet rettersted og minnelund. Jordbrukslandskap.
Levanger	Trehusbyen Levanger, hjemmehavn for "Haakon IIV"	Verneplan for kulturmiljø, Kulturmiljøfredet § 20 kml. Fartøy, kan muligens få vernestatus	Bymiljø som er et godt eksempel på norsk byutviklingshistorie, byplanhistorie, kulturhistorie og arkitektur. Fredningen gjelder det sammenhengende lave trehusmiljøet fra perioden fra 1896 frem til murtvangsloven av 1904. Kulturmiljøet viser urbaniseringstendenser fra møtested i vikingtid og middelalder til den planløse 1700-1800-tallsbyen som reguleres i 1846. Levanger er ei lun havn, base for historiske fartøy.
Levanger	Alstadhaug/Levangerneset	Verneplan for kulturmiljø, KULA	Jordbruksområde med middelalderkirke, Olveshaugen på 55 m i diameter, prestegård og amместue. Trøndertun.
Levanger	Rinnleiret	Verneplan for kulturmiljø, fredet § 22a kulturminneloven, regulert til bevaring	Forsvarshistorie. Europas best bevarte kavalerileir. Nedlagt i 1995. Rinnleiret jernbanestasjon. Landsverneplan for statens kartverk: Rinnleiret basis er forskriftsfredet. Viktig basislengde brukt i forbindelse med oppmåling av jorden. Basisen ble oppført i 1864.
Levanger	Øvre-Forra	Verneplan for kulturmiljø, fredet som naturreservat	Utmarksressurser. En rekke spor etter utnyttelse av utmarksressursene. Setervoller, slåttemyrer, spor etter gammel bosetting, jakt og fangst, flere jernvinneanlegg. Utgravinger viser at jernvinneanleggene er 1500 og 2000 år gamle, stor "industri" i fjellet. Rikt fugle- og planteliv. Flere sammenfallende verneinteresser.
Levanger	Finnrommet samisk kulturmiljø	NY – Foreslått av Levanger kommune og Sametinget	Lite kulturmiljø bestående av tre boplasser kalt Finnrommet. Plassene henger sammen med hverandre og har tilknytning til de samme personene/slektene. Godt dokumentert historie fra 1800-tallet til i dag. Godt eksempel på bygdesamisk bosetning. Ingen bygninger bevart i dag, men bygningsdeler er bevart bl.a. i uthus på Straumen.

Lierne	Kvelia	Utvalgt kulturlandskap, Verneplan for kulturmiljø UKL, KULA, KPA	Fjellbygd med jordbruk og skogbruk. Store utmarksressurser, slåttemyrer. Oppgården som er det største freda anlegget i Nord-Trøndelag med 11 freda bygninger og verneverdig seterområde. Komplet og velbevart gårds- og setermiljø som har beholdt sine kulturhistoriske, drifts- og vegetasjonsmessige kvaliteter.
Malvik	Mostadmark jernverk	Regional plan for kulturminner	Jernverk 1657-1870. Teknisk-industrielt kulturminne. Grunnlagt 1657, i drift til 1870. Tufter og ovnsruin gjenstår. Spor etter kullbrenning i hele området.
Malvik	Kirkemiljø Malvik	Regional plan for kulturminner	1850-og eldre. Malvik gamle kirke 1654, erstattet av Malvik kirke (1846), listeført. Verneverdige bygninger, blant annet monumentalt våningshus på Malvik Store som er flyttet og tatt i bruk som kirkestue.
Malvik	Trehusmiljø i Hommelvik	Regional plan for kulturminner, KPA	1870-1950. Husmannssamfunn, industristed med skipsverft, teglverk, møllebruk mm. Kirke, kirkestue, skole og arbeiderboliger. Sveitserstilpreg på de monumentale bygningene.
Melhus	Lofossen kraftstasjon	Regional plan for kulturminner	Kraftstasjon. Bygd i 1914, påbygget i 1931. Det første aggregatet fra 1914/15 er i sin helhet bevart. Museumssamling.
Melhus	Medalhusområdet	Regional plan for kulturminner	Kulturmiljø nær Melhus sentrum med historie tilbake til forhistorisk tid, knyttet til Asbjørn av Medalhus. I området ligger blant annet flere gårder, prestegården med Prestegårdslåna og Melhus kirke.
Melhus	Øye, Klungen, Husby (Skaun)	NY - pga tema og arkeologi	Steinbruddene til bl.a. Nidarosdomen.
Melhus	Foss bergkunstlokalitet	Bergkunstreisen i Trøndelag	Bergkunstlokalitet med over 30 forekomster spredt i grenseområde mellom utmark, gammel innmark og jordbrukslandskap. 4-5 forekomster tilrettelegges i eksisterende kultursti.
Meråker	Kopperå	Verneplan for kulturmiljø, regulert til bevaring	Industrisamfunn fra starten på 1900-tallet. Smelteverk. Karbidproduksjon, ferrosilicium. Komplet samfunn med arbeidsplasser, boliger og samfunnsinstitusjoner.
Meråker	Gilså Lillefjell	NY - Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Gruvemiljø. Ett av 10 viktigste gruvemiljø i gml NT, Verneplan Gilså Lillefjell. Meråker gruver var en rekke kobbergruver drevet under

			Selbo Kobberverk fra tidlig 1700-tall, bl.a. Gilså og Lillefjell.
Midtre Gauldal	Seterdalene i Budal	UKL, Regional plan for kulturminner, KULA, landskapsvernområder	Seterlandskap. Inkluderer Endalen. Budalen, Synnerdalen landskapsvernområder. Seterdrift fra 1600-tallet, flere seter driftes i dag, beite og slåttemråder. Steinalderboplasser, fangstanlegg, jernvinneanlegg, kullmiler, stor tidsdybde og variasjon.
Namsos	Åsneset	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Glassverkshistorie, landbruk.
Namsos	Namsos sentrum - Gjenreisningsbyen	Verneplan for kulturmiljø, NB-område	Bymiljø. Byplanlegging og gjenreisning etter krigen planlagt i regi av Brente steders regulering (BSR).
Namsos	Hestvika	KULA	Spor etter sjøsamisk bosetning ved Namdalskysten. Kombinasjonsbruk reindrift, jakt, fiske og utmarksbruk. Helhetlige boplasser i Hestvika og Bjønnheia og i dalføret opp mot Utgangsdalen.
Namsos	Spillum Dampsag og Høvleri	NY - underrepresentert tema. Fredet etter kml. Per 11.06.2021.	På Riksantikvarens liste over nasjonalt viktige tekniske og industrielle kulturminner. Sagbruksmiljø, med dampsag, lagerbygninger, trallebaner og administrasjonsbygninger. Representerer industriell utnyttelse av skogressurser fra stort omland, eksport, ferdighusproduksjon mm.
Namsos	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaugen. Strekker seg inn i Overhalla, Grong og evt. Høylandet.
Namsos	Brakstadøyene	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Måsøya, Nordøya, Skogøya: Tre øyer som henger sammen. Lyngbrenning fram til ca. 1970.
Namsos	Smines	NY – foreslått av kommunen	Jordbrukslandskap ved fjorden, naustrekke, rik på fornminner, tilrettelagt fornminnesti som går innom gården Smines.
Namsos	"Straumingen", hjemmehavn Brakstad	Verdifulle kulturlandskap. Fartøy på verneiste	Kystkultur. Naust- og bryggemiljø, hjemmehavn for fartøy på verneiste. Fiskefartøy bygget i 1955, for drivgarnfiske. God representant for de mange fiskefartøyene på midten av 1900-tallet.

Nams- skogan	Skorovatn	NY - pga tema og bergverkhistorien Hensynssone i reguleringsplan	Gruvemiljø, 1 av de 10 viktigste i gamle NT. Svovelkis. Vei ferdig i 1938. Drift fra 1952 til 1984. Taubane på 45 km til Kongsmoen for utskipping.
Nærøysund	Borgan	KULA, naturreservat	Jordbrukslandskap. Setring ved storhavet. Steinalder. Mulig pionerbosetning. Gravrøyser og bronsealder - jernalder - middelalder bosetning.
Nærøysund	Sør-Gjæslingan evt med Sørøya og Haraldsøya	Verneplan for kulturmiljø, Fredet § 20 KML, Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag, Regulert til bevaring	Ei samling øyer, holmer og skjær, ytterst ute i havstykket Folda. Fiskevær med 5000 fiskere på 1930-tallet. Jordbruksdrift på marginale vilkår. Kystlynghei. Spor fra steinalder, anløpshavn for større trad. fartøyer.
Nærøysund	Garstad på Mellom-Vikna	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruksgrend. Kystlynghei på Svinøya, som kan inngå. Garstad på fastlandet, Svinøya øy. Bra skjøtsel, fylkesmannen har satset på fjerning av sitkagran.
Nærøysund	"Torgunn Kathrine" og "Kaptein Dyre", hjemnehavn Rørvik	Fartøy på verneliste	Vernede fartøy, kystkultur. Hhv fiskefartøy fra 1937 og slepebåt fra 1893.
Nærøysund	Nordøyan	Fredet §§ 15 og 19 kml, regulert til bevaring	Fiskevær og fyrstasjon ytterst mot havet.
Nærøysund	Nærøya	Verneplan for kulturmiljø	Jordbrukslandskap. Kirkeruin, prestegård, Martnassundet.
Nærøysund	Abelvær, Ramstadøyene, Hesthagen og Kjeksvika	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Fiske, havn og handel. Kjeksvika og Hesthagen i registrert i Verdifulle kulturlandskap i NT, klasse 1 for artsrikt beiteområde med flere sjeldne arter.
Nærøysund	Kolvereidmarka	NY - Foreslått av sametinget	Samisk sesongbosetning i tilknytning til norsk grenn. Sesongvis sameksistens med gjensidig nytte.
Nærøysund	Salsbruket industristed	NY - Foreslått av kommunen	Industrisamfunn, tresliperi, samfunnet bygd opp rundt denne hjørnesteinsbedriften. Vannkraft viktig for utviklingen av tresliperiet.
Oppdal	Klevgardan	Regional plan for kulturminner, UKL, KULA	Klevgardan-Sliper-Detli-Hulberget-Gravaune: Gamle kulturmarker, en rekke verneverdige gårds- og seterlegg. Gravaune gård med karakteristisk driftsbygning med kraftige kalkede murer, mansardtak og klokkeårn er fra 1848 og fredet i 1941.
Oppdal	Vangfeltet	NY - pga tema og viktighet internasjonalt	Gravfelt som del av større kulturlandskap. Hulveger og bauta.

			Inkluderer veifar, opp mot kirka. Samferdselshistorie med stor tidsdybde, tro og tradisjon. Tilrettelagt med kultursti.
Oppdal	Kongeveien over Dovrefjell, Drivdalen	KULA, Regional plan for kulturminner	Kongevei, pilegrimsled, kulturlandskap, freda bygninger og stasjonsmiljø. Inkluderer Kongsvold, Vårstigen og sidetraseer, Drivstuaområdet. Samferdsel og historie om utbygging av veier, jernbane og kommunikasjon. Flere generasjoner vegger, bruer, stikkrenner, murer, varp, fangstanlegg, funnsted mm. Drivstua har tradisjoner som herberge fra 1200-tallet. (Kommunen ønsker utvidelse fra Vangkirka og forbi Fagerhaug.)
Oppdal	Trollheimen, Gjevilvasshytta med omkringliggende seterlandskap	KULA	Stort, helhetlig jordbruksområde, rikt på kulturminner og kulturmiljø. Sårbart kulturlandskap. Svært representativt for jordbruket og seterdrifta i kommunen. Med den fredete Gjevilvasshytta fra 1922, som regnes som landets eldste turisthytte.
Oppdal	Vinstradalen og omkringliggende seterlandskap	Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 1)	Vinstradalen: Helhetlig seterdal, gamle kulturmarker, forekomst av spesielle bygninger. Kulturlandskapspris 2017. En av flere særpregede seterdaler i området. Representant for setring som driftsform - som er under stort press.
Oppdal	Vognildsbua med omkringliggende kulturlandskap	Regional plan for kulturminner, Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj. reg i Sør-Tr (klasse 1)	Kulturlandskap som forteller om samkvem og ferdsl i Oppdalstraktene. Vognild bygningsmiljø: Skystasjon og landhandel, en rekke bygninger representative for Innlandets byggeskikk. Høy grad av autenticitet. Gjennom dagens drift tilgjengeliggjort for allmenheten, blant annet med kafé i lagerbygget.
Oppdal	Fagerhauganlegget	Ny – foreslått av kommunen	Stort fangstanlegg som strekker seg over bortimot 20 km fra Oppdal sentrum til Ulsberg. Omfanget vitner om nærmest industriell fangst i førindustriell tidsalder.
Orkland	Krogstadøra naustområde	NY - foreslått av kommunen	Noe å satse på opp mot småbåttradisjoner i området?
Orkland	Trondheimfjordens munning/ Agdenes	KULA	Fornminner og ferdsl. Kong Øysteins havn. Fyrstasjon. Strategisk i forhold til innløp til Trondheimsfjorden. Ses i

	festning med befestninger		sammenheng med Hysnes, Brettingen og Austeråt fort.
Orkland	Ingdalen kulturlandskap	Regional plan for kulturminner	Variert og kupert landskap, mange tradisjonelle og velholdte bygningsmiljøer. Kulturlandskapspris i 2002. Omfatter fra ST regional plan: Anlegg fra om lag 1920, drift fra 1600-tallet. Vannverk, stue, verksted og mølle. Kultursti.
Orkland	Jårlandskapet	Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj. reg i Sør-Tr.	Unik landskapsformasjon, finnes bare i Orkland. Dyrket mark på store, flate avsatter et stykke opp i dalsidene. Lokalt benevnt som "jår": Ustjåren, Monsetjåren, Togstadjåren, Kvålsjåren, Fossjåren, Sommervoldjåren, Berbusjåren og Asbølljåren.
Orkland	Orkladalen langs Thamshavnbanen	Regional plan for kulturminner	Følge avgrensningen til fredningen. Evt. slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Nerøraområdet og Løkken verk mm.
Orkland	Nerøra strandsted	Regional plan for kulturminner	Hele Nerøraområdet, Strandheim brug mm og Thams, ferdighus, arbeiderboliger. Evt. slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Thamshavnbanen og Løkken verk mm.
Orkland	Vålåskaret setergrend - inkl. kulturlandskap rundt	Fredet etter KML. Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj. reg i Sør-Tr.	Freda setergrend. Med kulturlandskapet rundt, inkl. utmarksminner på Rindalssida - tjæremiler, fangstanlegg, setringsområder. Vil omfatte et større område ut over fredningsområdet
Orkland	Løkken sentrum/ Løkken verk	Regional plan for kulturminner	Omfatter Villastrøket, Brakkan, Gammelgruva, Flotasjon/Vaskeriet, Bjørnli Hageby, kapell. Evt slå sammen til ett større kulturmiljø som også omfatter Thamshavnbanen og Nerøraområdet mm.
Osen	Sørjer kulturlandskap	Regional plan for kulturminner	Småskala landbruksbebyggelse, steingjerder og naust i særegent kystlandskap. Kystbygd - grend med mange bygninger bevart fra samme tidsperiode. Svært helhetlig, definert som unikt i fylkessammenheng. 8 bruk, noen i drift, noen fritidsbruk. Steingarder mot utmarka og mellom gårdene. Naustrekke som flott landskapselement bestående av 9 velholdte bygninger.
Osen	Skjervøyan kulturlandskap	Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag	Utgjør et komplett og helhetlig kystgårdsmiljø, med innmark omgitt av lynghei. Rorbuer, brygger, gamle

			bolighus og uthus. Skjervøyan er representativ for driftsforhold og kulturlandskap på Fosenkysten, men er i motsetning til mange andre øysamfunn fortsatt bebodd.
Overhalla	Parti av Namsen	KULA	Namsen, elva som ferdselsåre og som ressurs for jordbruk, fiske, turisme over lang tid. Storhaugen. Strekker seg inn i Grong, Høylandet og Namsos.
Rennebu	Haugen, Nåverdalen, Mellem	Regional plan for kulturminner	Kulturmiljø bestående av jernvinneanlegg, kullmiler og dyregraver, ferdselsveg/ pilegrimsled, klopping og bautasteiner. Fredet smelteovn fra 1867 fra Kvikne Kopperverk, som var i drift fra 1629.
Rennebu	Stamnesetran og Leverdalen kulturlandskap	NY - alternativ til tema setring/utmarksminne	Helhetlig og verdifullt seterlandskap med lang historie. Minner fra før og etter setertiden. Godt bevarte og mange restaurerte bygninger
Rindal	Rindal sentrum med kommunehuset	Regional delplan for kulturminne og kulturmiljø av regional og nasjonal verdi (Møre og Romsdal)	Bygningsmiljø i sentrum, inkludert kommunehuset som monumentalt i sentrumsområdet.
Rindal	Midtligårder	Ny	Midtligårder går igjen i hele kommunen, der den nåværende hovedvegen går nede i dalen, mens mange av gårdene fremdeles ligger halvveis oppe i lia som regel på nordsida av dalen. Den opprinnelige hovedvegen fra gårdstun til gårdstun er i stor grad bevart. Dette forteller om utnyttelse av landskapet i et marginalområde for landbruk med lang vinter og kort vekstsesong, der man må få mest mulig utnyttelse av sollyset. Også relativt smale, langstrakte eiendommer fra dalbunn til fjelltopp – demokratisk eiendomsfordeling, der alle skal ha tilgang til alle ressurser.
Rindal	Trollheimen/ Svartådalen - Jøldalshytta	KULA	Utmarksressurser og friluftsliv. Kullmiler og store sammenhengende fangstanlegg. Seterdal med mange setre. Del av "Trekanten" i Trollheimen.
Røros	Sølendet	Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag	Et av de største områdene med slåttemark i regionen og Norge. Skjøttes av VM. Godt dokumentert botanisk og kulturhistorisk.
Røros	Røros bergstad og Circumferensen	Verdensarv, Regional plan for kulturminner	Verdensarven med buffersone.

		(STFK), <i>Regionplan for Røros bergstad og cirkumferensen</i> (Trøndelag og Innlandet FK), Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag (gjelder Småsetran), <i>Forvaltningsplan for verdensarven Røros bergstad og Circumferensen 2019 – 2023</i>	<p>De enestående universelle verdiene som verdensarvstatusen er basert på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bergstaden som unikt, godt bevart og helhetlig bymiljø i Røros sentrum, bygget opp omkring bergverksdriften fra 1500-tallet og frem til i dag. • Kulturlandskapet formet av byjordbruket med beiteområdene rundt byen og seterområdene i utmarka i nærheten av byen (f.eks. Småsetran) • Samisk kulturlandskap • Industrielandskapet med sporene etter alle fasene i gruvevirksomheten (f.eks. Storwartz) • Kulturlandskapet med spor etter transportsystemer: veier, transportruter, taubaner, fløtningsrenner mm. • Den første kraftstasjonen • Grender og bebyggelse i tilknytning til gruver og smeltehytter <p>Opplevelsen av helheten i verdensarven og rundt bergstaden er avhengig av god sikt og sammenhengende siktlinjer mellom sentrale verdier.</p>
Røros	"Fæmunden II", Synnervika/ Femunden hjemmehavn	Fartøy på verneliste	Vernet fartøy, kommunikasjons- og ferdselshistorie i innsjø og vassdrag.
Røyrvik	Gudfjelløya samisk kulturlandskap	Verdifulle kulturlandskap i NT	Samisk tilstedeværelse. Viktig, ikke først og fremst pga. selve offerplassen som kulturminne, men historiene og fordommene som har blitt knyttet til stedet i senere tid.
Røyrvik	Nyvikmoen samiske kulturmiljø	NY - samisk	Grend.
Røyrvik	Nedbo i Slåttvika	NY - samisk og maritim	Viktig som en sjelden representant for samisk båtbygging/maritim tradisjon. Boplass og arbeidsplass for en av to kjente båtbyggere i Røyrvik (Lars Bendiksen). Uthuset med en hvelvet pram som tak er særegent, i tillegg er båtopptrekket bevart.
Røyrvik	Bukta og Standsvika	Verdifulle kulturlandskap NT	11 dyregraver. To småbruk, samisk bosetting med bl.a. gamle i Strandvika. Engområde.

Røyrvik	Johkegaske kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø, KULA	Storsamfunnets kolonisering i sørsamisk område. Samisk kulturmiljø ved Namsvatnet som ble oppdemt. Historisk viktig mtp. påtvungen flytting ved kraftutbygging i etterkrigstida. Stor tidsdybde.
Selbu	Selbustrand	Bergkunstreisen i Trøndelag	Sammenhengen vann - bergkunst - gammelt jordbrukslandskap intakt. En mulighet å inkludere rullesteinsstrendene med bergkunsten, eller en sektor fra vannkanten til utmarksgrensa.
Selbu	Kvern fjellet og Høgfjellet kvernsteinsbruddmiljø	KULA	Unikt i fylkessammenheng. Kulturminner knyttet til kvern fjellsdriften. Strekker seg fra fjellet øst i Selbu og over mot Meråker. Kvernsteinsbrudd i Store Kvern fjellet og Høgfjellet, med store mengder tufter og enkeltbrudd mv. Området er fredet etter naturmangfoldloven. I kommunen ellers er det flere kulturminner som er knyttet til den store driften.
Skaun	Børsøra	Regional plan for kulturminner	Bygningsmiljø med strandsitterstuer og naust. Listeført kirke fra 1857.
Skaun	Lisbetsætra med kulturlandskap rundt setra	NY - Foreslått av kommunen	Gårdsanlegg/seteranlegg/kurhotell med små villaer.
Skaun	Piene gamle mølle	Regional plan for kulturminner	Teknisk-industrielt og landbruksrelatert kulturminne. Markant element i kulturlandskapet; fargesatt av professor ved NTNU Bruno Lindstrøm. Omfatter et industrimiljø med flere bygninger, bygningsmiljøets funksjonelle sammenheng er intakt og speiler et autentisk industrimiljø. Fra 1800-talls industri til nåtid, i drift. Matsilo bygget som resultat av kald krig.
Skaun	Skjetne	Verdifulle kulturlandskap i Sør-Trøndelag	Landskap med skogkledde åser, med Skjetnangårdene på rekke og rad, i dalbunnen renner Viggja. Gammel bosetting.
Skaun	Viggja	NY - foreslått av kommunen	Skaun kommune, og fagmiljøet ved Vitenskapsmuseet har de siste to årene skaffet ny kunnskap om Viggja sin plass som en av indre Trondheimsfjordens viktigste handels-, kultur- og kirkesteder i middelalderen.

Snåsa	Gressåmoen fjellgård/Fjellgårdene i Snåsa	Verneplan for kulturmiljø, KULA (Gressåmoen), Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag (Fjellgårdene i Snåsa)	Fjellgårdene som gjennomgående tema for Snåsa. Gjevsjøen, Holden, Gaundalen og Gressåmoen. Operasjon Rype, krigshistorie på Gjevsjøen. Gjevsjøen er den mest aktive, Gressåmoen den mest tilgjengelige. Fjellandbruk, samisk område, handel med Sverige. Noen bebodde, noen ubebodde gårder. Mye dyregraver i området. Fangstanlegg, brynebrudd og jernvinne. Ferdsel til Lierne i middelalder. Viktig samisk dimensjon mtp. livsgrunnlaget for fjellgårdene.
Snåsa	Viosen - Snåsa sentrum	Verneplan for kulturmiljø	Båtkultur med jordbruksareal og kirke, bygdebyen
Steinkjer	Børrigin/ Mære og Toldnes	KULA	Jordbruksområde med mange kulturminner i et aktivt jordbrukslandskap. Gravhauger og funn. Røyser fra bronsealder. Mære kirke - hov - hall - kirke. Mæresmyra.
Steinkjer	Vaggen	NY	Godt bevart gård på øy med mange verneverdige bygninger, interessant personhistorie, fredet etter naturmangfoldloven
Steinkjer	Steinkjer, Gjenreisningsbyen	NB!-område	De største verdiene knytter seg til reguleringsplanen utarbeidet av BSR v/ professor Sverre Pedersen og noen enkeltbygninger fra gjenreisningstiden. Funksjonalismens formspråk preger gjenreisnings-arkitekturen. Svært mange av de offentlige bygningene ble tegnet av arkitekt Sverre Olsen, og Samfunnshuset fra 1951 er det beste eksempelet på hans funksjonalistisk arkitektur. Et karakteristisk trekk ved Steinkjers etterkrigsarkitektur er bruken av mineralitt puss.
Steinkjer	Bøla - Bergkunsten ved Bølaelva	Bergkunstreisen i Trøndelag	Synlige spor etter aktivitet i 5000 år, knyttet til vann, stein og ferdsel. Bølareinen, bjørnen og skiløperen er ikoner i internasjonal bergkunst. Lå opprinnelig i en foss der Bøla rant ut i den gang Snåsafjorden, på veien mellom vestkysten av Skandinavia med de store skogene øst i dagens Sverige. Viktig markør for ferdselsåre sommer og vinter. Fossen senere utnyttet av det førindustrielle jordbruket, vannløpet ble snevret inn og de etablerte dam, kvenn, stampe og sag. Mange spor er bevart. Norske statsbaner sin siste store steinhvelvsbru (1920). På

			1900-tallet ble ferdsel på land viktigere, med lokalveg langs sjøen og riksveg høyere opp i terrenget. Medførte etablering av moderne turisme som hytteliv, bobilturisme og padling på Snåsavatnet.
Steinkjer	Storhauglandskapet Skei i Sparbu	NY	Storhauger over 35m. Stor konsentrasjon av gravminner og funn.
Steinkjer	Egge - Gjevran - Lund	Verneplan for kulturmiljø	Kulturlandskap, gravfelt, maktsentrum m.m. Også nevnt i nasjonal sammenheng. Inkluderer Gjevran mot Beitstad. Det tilrettelagte bergkunstfeltet Bardal er et internasjonalt kjent bergkunststed med figurer fra både den sørlige og nordlige tradisjon. Figurene vi ser her representerer motiver som finnes fra Marokko i sør til Kolahalvøya i nord, fra Skottland i vest til Ural i øst. Bardal er det mest kjente av over 50 bergkunstfelter i Beitstaden.
Steinkjer	By - Helge	Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Jordbruk og virksomhet rundt elva. By gård, tidligere landbruksskole m.m., stor aktivitet på begge sider av elva. Fremdeles kraftverk og tidligere spinneri, tresliperi og sagbruk. Et felles vaskehus. Bybakken arbeiderboliger, sager, landbruksskole, Helge gravfelt med bautasteiner, hulvei til Vibe.
Steinkjer	Malm gruvesamfunn. "Sjøulk", med hjemmehavn i Malm	NY - Fartøy, kan muligens få vernestatus	Gruvemiljø. Ett av 10 viktigste gruvemiljø i gamle NT, jerngruve. Magnetitt påvist i 1906, drift fram til 1997. Samfunnet er oppbygd rundt hjørnesteinsbedriften Fosdalen gruver.
Stjørdal	Hegra kulturmiljø	Verneplan for kulturmiljø, Bergkunstreisen.	Bergkunst og bronsefunn på Hegre og Leirfall. Verneplan og aktuell KULA. Var med i diskusjonen som nytt UKL område. Leirfall er en av Nord-Europas største bergkunstlokaliteter med nesten 1200 helleristninger og stort mangfold i motiv og komposisjoner. Leirfall representerer Trøndelags bergkunst fra bronsealderen som sådan. Hegre er en stor bergkunstlokalitet med et av Skandinavias største depotfunn av bronse, det peker ut stjørdalsdalføret som viktig forbindelseslinje til tidens europeiske handelsnettverk.

Stjørdal	Steinvikholmen og Skatval	Ny	Kulturhistoriske og variert jordbrukslandskap. Bergkunst. Gravfunn og gravminner. Vinnan: Ladejarlens gård på Oglo/Aglo
Stjørdal	Stjørdal båthavn, naustrekke	Ny	I tillegg pågående registrering av naust Stjørdal - Skatval, naustrekke på Velvang i Skatval.
Stjørdal	Storgårder, normalgården og husmannsplasser	Ny	Storgården Værnes med Trøndelags største fylkeskirke og største kirke på landsbygda i Norge, militære funksjoner. Kongens husebygård og storgårdene Re, By og Mæle med første kommersielle skiferbrudd i Stjørdal. Husmannsgrend i By-Berrimarka, normalgården Berri.
Stjørdal	Skiferindustri Skarsjøen - Gederås	Ny	Takskiferindustri av nasjonal betydning 1840-1950. Skarsjøen: Industriell drift med dampkraft, 1 km anleggsvei, skinnegang. Gederås: drift med tradisjonell teknologi, spor etter hoggarskur, organisering av landskapet. Begge områder spektakulære brudd, dagbrudd og nattbrudd, redskapsspor.
Stjørdal	Skiferindustri Kleivvollen	Ny	Takskiferindustri av nasjonal betydning 1840-1950. Kleivvollen: Drift med tradisjonell teknologi, salg til større drivere. Også utstrakt lokal bruk.
Stjørdal	Heingruva slipesteinsbrudd	Ny	Heinbrudd (slipesteinsbrudd) av internasjonal betydning. Heiner eksportert til Ribe og andre sørskandinaviske handelsbyer på 700- og 800-tallet.
Trondheim	Hallsetheimen kulturmiljø, med seminarplassen	Regional plan for kulturminner	Bygningsmiljø med flere trebygninger etter det gamle Klæbu seminar, oppført ca. 1839-1892, da Klæbu var vertskap for en av landets første lærerskoler. Har vært blindeskole fra 1893, og Klæbu offentlige pleiehjem for psykisk utviklingshemmede fra 1917-1991. Klæbu kommunes tusenårssted - nå næringshage og kunstmiljø. Mye opprinnelig og særpreget bygningsmasse som forteller om en viktig del av Klæbus institusjons-historie.
Trondheim	Brungmarka/ Eidstuområdet	NY - unikt landskap. Kulturlandskapsprosjekt et ST.	Typisk setervoll i skogen. Dype ravinedanninger i landskapet, som er helt spesielt preg for Klæbu. Skaper små landskapsrom

Trondheim	Herregårdslandskapet (Lystgårdslandskapet) Lade	Regional plan for kulturminner, NB-område, KPA	<p>Fra Ladehammeren, Lade kirke og Lade gård i vest til Leangenbukta, Leangen gård og Rotvoll i øst. Kan fortsatt oppleves som uavbrutt historisk landskap.</p> <p>Omfatter lystgårdene fra 1800-tallet og andre eldre gårdsanlegg. Bygningsmiljøene har sammenheng med det grønne landskapet og noen bevarte veifar. Gårdene ble ofte strategisk plassert på kollene (Lade, Devle). Opplevelsen av de grønne kollene med gårdsanleggene, samt sammenhengen mellom dem er viktig. Den visuelle sammenhengen mellom anleggene, Lade kirke og Lade gård er vesentlig for å forstå landskapet.</p> <p>Inkluderer særpreget og godt bevart psykiatrisk sykehus med grønt miljø på Østmarka.</p> <p>Et av de aller viktigste kulturlandskapene i Trondheim.</p>
Trondheim	Jugendbebyggelsen i Trondheim	Regional plan for kulturminner, KPA	Jugendstilen fikk et sterkt fotfeste i Trondheim, med en sterk vekstperiode i annen halvdel av 1800-tallet. Varte ved helt frem til 1. verdenskrig. Registrering i 2012; 384 hus i mur og tre. For 312 hus er arkitekten kjent - 29 ulike arkitekter.
Trondheim	Bryggerekkene i Trondheim (inkl. kanalen og Nidelva)	NB!-område, KPA	Omfatter rekken av sjøhus ved de to vannstrekke Kanalen og Nidelvas utløp, landets lengste sammenhengende rekke av sjøhus, og muligens også de eldste. Bryggene i Kjøpmannsgata spilt inn til Riksantikvaren som kandidat for kulturmiljøfredning. Kanalen: Maritimt kulturmiljø og kulturlandskap. Knutepunkt med jektefart og fjordrutebåter mellom byene og bygdene i Trøndelag. Særlig Vestre Kanalhavn.
Trondheim	Kalvskinnet	NB!-område, KPA	Kalvskinnet rommer et stort antall bygninger med til dels svært høy kulturminneverdi. Mest bemerkelsesverdig er i så måte Trondheims eldste institusjonsbygningsmiljø. Omfatter også en god del av de mest interessante eksemplene på den gamle trehusbebyggelsen i Trondheim. Veksling i bygningstyper og arkitektonisk egenart bidrar sammen med mange grønne innslag i vesentlig grad til bydelens særpreg.

Trondheim	Sanden og Løkka-området	NBI-område, KPA	Sammenhengende trehusmiljø bestående av rundt 300 toetasjes tømrede og panelte bolighus med uthus, overveiende bygget på første halvdel av 1800-tallet
Trondheim	Midtbyen	NBI-område, KPA	Midtbyen er et eksempel på en gammel sterk byplan, lagt over en middelalderstruktur som senere har blitt modifisert ved mindre omfattende reguleringsplaner. Cicignons byplan. Omfatter en rekke fredete bygninger og bygninger/miljøer regulert til bevaring.
Trondheim	Møllenberg	NBI-område, KPA	Boligområdet på Møllenberg er et av landets store sammenhengende trehusmiljø. Området ble bygd rett før murtvengen ble innført for området i 1899. Stort og meget tett utbygd arbeiderboligmiljø fra 1870-1890-årene. Direkte relatert til verkstedindustrien på Nedre Elvehavn i samme periode. En av landets første 8-kantikrier, samt hovedbygning til av 1700-tallets viktigste storgårdsanelgg. Rester av klosteranlegg i kjelleren på Bakke gård.
Trondheim	Bakklandet	NBI-område, KPA	Sammenhengende 1700- og 1800-talls forstadsbebyggelse fra Klosterгатen i sør til Innherredsveien i nord. Særegent, helhetlig og godt bevart trehusmiljø med datering tilbake til 1700-tallet. Gatestrukturen stammer fra middelalderen. Området er en karakteristisk del av Trondheim sentrum. Omfatter Bakklandsbryggene - sjøhusmiljø som utfyller bryggemiljøene i Kjøpmannsgata. Gamle Bybro fra 1861.
Trondheim	Voldsminde	NBI-område, KPA	Den enhetlige boligbebyggelsen på Voldsminde er en god representant for funksjonalistisk mellomkrigsbebyggelse i Trondheim. Helhetlig, ensartet større boligmiljø bygget i jernbetong på midten av 1930-tallet. Opprinnelig karakter godt bevart. Markant innslag i "Østbyens" miljø.
Trondheim	Øvre Rosenberg	NBI-område, KPA	Byens første firemannsboligområde, i regi av boligkooperativt selskap på

			<p>1920-tallet. Godt bevarte enkeltbygninger og som samlet miljø. Tidlig eksempel på hagebykvaliteter.</p> <p>Sammen med firemannsboligene på Lerkendal representerer firemannsboligene på Rosenborg en stedstypisk byggeskikk fra første halvdel av 1900-tallet.</p>
Trondheim	Kronprins Olavs Allé	NBI-område, KPA	Området består av enhetlig og godt vedlikeholdt villabebyggelse fra tidlig 1900-tall. Hver enkeltbygning (har?) høy arkitektonisk kvalitet.
Trondheim	DORA-området	NBI-område, KPA	Enestående fysisk manifestasjon av den tyske militære tilstedeværelse i landet i årene 1940-45. Viktigste tyske marinebase i Norge under 2.vk. Området er et sjeldent godt bevart miljø av sin type også i internasjonal sammenheng.
Trondheim	Gløshaugen	NBI-område, KPA	Sterkt konsentrert samlet miljø som har betydelig landskapsmessig virkning. Gløshaugen som sete for Norges Tekniske Høiskole siden starten i 1910. Bebyggelsen på Gløshaughøyden som et bilde av universitetet nittenhundredallets kunnskaps- og teknologiutvikling. Bør justeres til å omfatte Grensen.
Trondheim	Singsaker, øvre og nedre allé	NBI-område, KPA	Stort villaområde. Samlet utgjør enkeltobjektene et svært enhetlig villamiljø fra første halvdel av 1900-tallet. Delområdet består av godt vedlikeholdte trevillaer, med enkelte innslag av bebyggelse i mur, for det meste oppført mellom 1910-1920.
Trondheim	Marinevold (Skitbyen)	NBI-område, KPA	<p>Samlet miljø med provisoriske småhus av tilsvarende type som på Pappenheim. Godt bevarte enkeltbygninger og et godt bevart samlet miljø.</p> <p>Unikt og helhetlig eksempel på boligbygging under 1. verdenskrig. Området har nasjonal interesse både på bakgrunn av dets sosialpolitiske historie, og på bakgrunn av arkitekturen som representeres i området. under 1. verdenskrig. Området har nasjonal interesse både på bakgrunn av dets sosialpolitiske historie, og på bakgrunn av arkitekturen som representeres i området. (gjentakelse)</p>

Trondheim	Lerkendal	NBI-område, KPA	Firemannsboliger. Viktigste tyske marinebase i Norge under 2. verdenskrig på Lerkendal er et helhetlig og godt eksempel på den Trondheimske firemannsboligen som var vanlig i Trondheim første halvdel av 1900-tallet. Området er enestående i sitt slag, og er av nasjonal interesse som bymiljø.
Trondheim	Lademoen	NBI-område, KPA	Konsentrert offentlig sosial boligbebyggelse i mur, fra cirka 1.vk til mellomkrigstiden. Delområdet består av helhetlig murgårdsbebyggelse oppført i løpet av få år etter murtvang ble innført i 1899. Området dokumenterer både sosialhistorie og arkitekturhistorie i en av Trondhjems historiske arbeiderbydeler.
Trondheim	Kristiansten/Festningsbyen	NBI-område, KPA	Festningsmiljøet på Kristiansten. Er sammen med Munkholmen og Skansen, et ytterst betydningsfullt historisk trekk ved Trondheim som sentral festnings- og militærby på grensen mellom det nordlige og det sydlige Norge. Cicignon.
Trondheim	Domkirkeområdet	NBI-område, KPA	Området omfatter spesielle objekter av høy kulturhistorisk verdi knyttet til landets geistlige historie, og har en viktig rolle i de europeiske kirkers pilegrimssteder og pilegrimstradisjoner.
Trondheim	Kolstad/Saupstad (med Huseby og Flatåsen?)	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	"Den hvite by", den største samlede boligutbyggingen i Trondheim, som startet på slutten av 1960-tallet. Det opprinnelige markante helhetspreget, som var gjennomført over et stort område og i flere byggetrinn, er i stor grad bevart. Epokegjørende ved sin løsning av trafikken.
Trondheim	Ellefsens veg	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Villaområde, hovedsakelig bygget ut på 1960-tallet; inneholder en unik samling av noen av Trondheims arkitektonisk beste boliger fra etterkrigstiden.
Trondheim	Rotvoll Øvre og Nedre	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	To av de gamle storgårdene øst for byen; begge med delvis velbevarte gårdsanlegg. I tillegg et intakt og godt bevart sinnssykehusanlegg fra 1870-tallet. Gjenstående jordbruksareal rundt gårdene, inkl. to alleer, fjordsonen og skogbevokste knauser utgjør

			enestående kulturlandskap. Må bevares som åpent landskap.
Trondheim	Nedre og Øvre Leirfoss kraftstasjoner med omgivelser	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	To godt bevarte kraftanlegg fra elektrisitetens «barndom» i Trondheim (tidlig 1900). Godt bevarte anlegg, med relasjon til tilliggende friomårder. Øvre Leirfoss er den eldste, Nedre Leirfoss er mest spektakulær. Begge er viktige som historiske element i nært samspill med fossene.
Trondheim	Munkholmen	Fredet etter kml. §22a	Befestet holme (med bygninger fra 16- til 1800-tallet), også med rester av middelaldersk klosteranlegg. Cicignons byplan.
Trondheim	Øvre Elvehavn	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Det andre og viktigste av Midtbyens bryggemiljøer; eldste bygninger som fremdeles står er fra første del av 1700-tallet. Miljøet konstituerer sammen med elveløpet og bryggemiljøet på Bakklundet et av de aller viktigste kulturmiljøene i Trondheim overhodet. Det har også stor nasjonal betydning.
Trondheim	Nedre Elvehavn	NY - regionalt viktig miljø i KPA Tr.heim, underrepresentert tema	Skipsverkstedsmiljø fra 1880- og 90-årene; mange av de opprinnelige verkstedbygningene er tatt vare på. I løpet av de siste par tiår transformert til moderne sentrumsmiljø, der de gamle bygningene spiller en viktig rolle.
Trondheim	Persaunet leir	NB!-område	Tyskbygget kontorbrakkeby fra krigstiden, med relasjon til marineverftet på Nyhavna. I dag konvertert til boligbruk. I tillegg til å være den eneste godt bevarte ubåtleieren i Norge, er forlegningsleiren på Persaunet trolig også den best bevarte ubåtleieren i Europa. Dette gjør at området har en udiskutabel nasjonal interesse som byområde. Persaunet kontor- og forlegningsleir er fredet.
Trondheim	Ila - skolemiljø	NB!-område, KPA	Skolemiljø i Ila med en enestående samling av skoler, som dekker utviklingen fra slutten av 1700-tallet og frem til i dag.
Trondheim	Bymarka i Trondheim	NY - unikt at bevart takmark, kulturlandskap, underrepresentert tema	Bymarka og historisk bruk, med arkeologiske spor, som takmark, markagårdene (eks. Lavollen - Tunga - Tempervollen, Elset - Onsøyhaugen, Sørem) og friluftsliv.

Trondheim	Trøndersk-Jødisk kulturmiljø; Nerbyen	NY - underrepresentert, nasjonale minoriteter	Nerbyen, Trondheims jødiske kvarter. Svært mange jødiske forretningsdrivende bosatte seg og etablerte seg i Nerbyen i perioden 1880-1945. Mange bygg er historiefortellende, kulturmiljø som er lite endret, sammen med elementer som eks. snublesteiner.
Trondheim	Trondheim havn, hjemmehavn for mange fartøy	Fartøy på verneliste	Hjemmehavn for: Stoksundferja, Sørhavn, Hansteen, Tampen I, Trygg, mulig Holger Stjern.
Tydal	Skarpdalen - Essand	KULA	Fjellets ressurser, samisk bruk fra fangstbasert reindrift til tamreinnomadisme med melkebruk til dagens ekstensive drift. Vannkraftreguleringer.
Tydal	Brekka bygdetun og omliggende jordbrukslandskap	NY - foreslått av kommunen	Eldre bygdetun med 11 bygninger, står i sammenheng med eldre jordbrukslandskap vurdert av fylkesmannen i 2006.
Tydal	Kistafoss kraftstasjon	NY - foreslått av kommunen	Kraftstasjonsbygning og nyere/moderne demning i elva, med deler av elveløpet fortelles kraftindustri over tid.
Verdal	Stiklestad	Verneplan for kulturmiljø	Jordbrukslandskap med monumentale gravminner, haug, Hallem og Heggstad. Middelalderkirke. Slaget på Stiklestad, nasjonalt minnested
Verdal	Inndalen	Verneplan for kulturmiljø, Verdifulle kulturlandskap i Nord-Trøndelag	Ferdsl og forsvarshistorie. Handelsforbindelser tilbake til vikingtiden, Olav Haraldson, Armfelt, mange vegminner som tollstasjon, vegvokterbolig, minnesteiner, Kong Karl Johans veg mm. Olavskjelda i Sul. Sul er registrert som Verdifullt kulturlandskap i NT.
Verdal	Vera	NY – underrepresentert tema, nasjonale minoriteter	Kulturmøte i grensestrøk. Et landskap der samer, skogfinner, svensker og norske bumenn har levd i lag. Skogfinnene kom til Vera i 1799, det eneste kjente område i Trøndelag hvor skogfinner slo seg ned.
Ørland	Trondheimsfjordens munning/ Austrått og landskapet rundt	Utvalgt kulturlandskap UKL, Regional plan for kulturminner, KULA	Fortelling om stormenn og herregårder med føydal struktur; forsvarsmakt, makt over ressurser, territorialhevdelse. Kontroll på innseilingen i rike jordbruksbygder med fiskekulturen under. Mange lag med historier i ulike epoker fra jernalder, 1800-tallet, Austrått fort fra 2. verdenskrig som eksempler, med den folkelige kulturen som

			fulgte. Jordbrukslandskap rundt Austråttborgen, stor tidsdybde. Guriannastua. Borgen er automatisk fredet.
Ørland	Sjøgata og Uthaug	Regional plan for kulturminner	Uthaugsgården og Sjøgata: Rekke med trehus i kystlandskap.
Ørland	Vallersund handelssted	Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj reg i Sør-Tr (klasse 2)	Handelssted med fredet bygningsmiljø, omkringliggende landskap, anløp og gjennomseilingshavn.
Ørland	Valseidet og Koet	Regional plan for kulturminner, aktuell for KULA	De dødes landskap. På Valseidet monumentale gravrøyser og steinsetninger fra e. jernalder, ellers spekket med gravminner langs fjorden. Drageid med ferdsel helt fra bronsealder. Kystlynghei og jordbruksareal i urørte omgivelser.
Ørland	Tarva	Regional plan for kulturminner, UKL	Et av Europas best bevarte kystfort fra 2. verdenskrig, spesielt helhetlig beitet kystlyngheilandskap. Både biologiske verdier (kystlynghei og annen gammel kulturmark), krigsminner og arkeologiske verdier
Åfjord	Allmenningsværet med alle øyene	Kulturlandskapsprosjekt et i Sør-Trøndelag, Nasj. reg i Sør-Tr. (klasse 1)	Kulturlandskap med også samisk tilstedeværelse. Svært godt bevart kystlandskap, med stor tidsdybde. Jordbruk, fiske, kystlynghei. Den samiske dimensjonen er i all hovedsak redusert til "utkantsamisk" bosetning på 1800-tallet. Samer utenfor reindrifta som livberget seg i grensen mellom det norske og samiske samfunnet.
Åfjord	Utro, Eian, Nordstian og Grønningen	NY - viktig arkeologisk	Kystkulturlandskap med smågårdsmiljø, velholdt naustrekke, lyngheier, helhetlig og variert landskap. Tur- og badeområde.
Åfjord	Kulturmiljø Drageid	Regional plan for kulturminner	Eldre jernalder

Vedlegg: Tilskuddsordninger

Vi har samlet en oversikt over tilskuddsordninger som på ulike vis bidrar til vern og utvikling av kulturmiljø, dvs. kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap. Ordningene kan ha ulik inngang og på ulikt vis bidra til utviklingen av et område, men likevel bidra til at et mangfold av godt bevarte kulturmiljø i Trøndelag. **Det vil si at ordningen ikke trenger å være direkte rettet mot kulturmiljø, men f.eks. formidling, bevaring av naturmangfold, landbruksutvikling osv.**

Trøndelag fylkeskommune	
Gir til	Trøndelag fylkeskommune har en rekke tilskuddsordninger til kulturminner, friluftsliv, folkehelse med mer.
Søknadsfrist	Ulike frister – se lenke under
Link nettside	Tilskudd, priser og stipend - Trøndelag fylkeskommune (trondelagfylke.no)
Kulturminnefondet	
Hva er	Kulturminnefondet er en statlig tilskuddsordning og et lavterskeltilbud for private eiere av verneverdige kulturminner.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">Faste kulturminner slik som hus og anlegg, hager og parker, faste kulturminner i kulturlandskapFartøy og rullende kulturminnerSikringstiltak, fagseminar og formidling Temaene kan variere fra år til år.
Søknadsfrist	Fortløpende
Link nettside	https://kulturminnefondet.no/
Stiftelsen UNI	
Hva er	Stiftelsen UNI er en stiftelse med ideelt formål å fremme allmennyttig virksomhet innen skade- og miljøvern. Stiftelsens bidrag skal være økonomisk støtte til prosjekter og påskjønnelse til institusjoner og enkeltpersoner
Gir til	<ul style="list-style-type: none">Vern av bygninger, fartøyer, anlegg og lignende
Søknadsfrist	Fortløpende
Link nettside	http://www.stiftelsen-uni.no/

Norsk kulturarv	
Hva er	Stiftelsen Norsk Kulturarv (SNK) vart oppretta i 1993 av Oppland fylkeskommune og har 29 innskytarar av eigenkapital, hovudsakleg frå offentleg sektor. Norsk Kulturarvs visjon er "Vern gjennom bruk". Utvikling av nye næringar gjennom bruk av kulturarv-verdiar er ein vesentleg del av Norsk Kulturarvs arbeid.
Gir til	«Ta et tak» er en aksjon som retter seg mot våningshus og driftsbygninger. Dette kan være verneverdig bebyggelse i byer og tettsteder eller bolighus i tilknytning til landbruk, fiske, reindrift eller jakt. Rydd et kulturminne tilbyr skoler, barnehager og idrettslag stipend på kr 4.000 for å rydde og gjøre det tilgjengelig omkring et kulturminne i sitt nærmiljø. Formålet er at dette skal bygge bevissthet om lokale kulturminner og gjøre barn og unge stolte over sitt nærmiljø. Digitalt søknadskjema.
Søknadsfrist	Forløpende
Link nettside	Forside Norsk Kulturarv
Statsforvalteren i Trøndelag	
Hva er	Ordningene omfatter områdene naturforvaltning, friluftsliv, forurensning, kulturmiljø, klima m.m.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">• Tiltak i kulturlandskapsområder registrert som verdifulle kulturlandskap<ul style="list-style-type: none">◦ Tilskuddsordning for å ivareta kulturlandskap som inngår i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap.• Tiltak for trua naturtyper<ul style="list-style-type: none">◦ Tilskuddsordning for å ivareta trua naturtyper og utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.• Flere andre ordninger: ELEKTRONISK SØKNADSSENTER
Søknadsfrist	15. januar
Link nettside	https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/
Kulturrådet	
Hva er	Kulturrådet gir tilskudd til kunst og kultur over hele landet, er en pådriver for nye kunst- og kulturprosjekter, driver utviklingsarbeid og er rådgiver for staten i kulturspørsmål. Norsk kulturfond skal styrke samtidens kunst- og kulturuttrykk, bevare, dokumentere og formidle kulturarv og gjøre kunst og kultur tilgjengelig for flest mulig
Gir til	Prosjektbasert arbeid med innsamling, dokumentasjon, bevaring og formidling av materiale som utgjør grunnlaget for økt kunnskap om historie, kunst, kulturer og samfunnsliv i Norge. I tillegg til de frie prosjektmidlene, gir Kulturrådet driftsstøtte til landsdekkende organisasjoner med viktige funksjoner for lokalt, regionalt og nasjonalt forankret arbeid med kulturvern.

	<p>Målgruppen for de frie prosjektmidlene speiler en stor aktørbredde der både frivillige lag og organisasjoner, museer, arkiv, kommuner, fylkeskommuner, dokumentarfilmskapere og forlag er representert. Prosjektene viser en betydelig variasjon i spennet mellom bevaring og fysisk sikring av kulturarv, via dokumentasjon og innsamling, til formidling i form av f.eks. utstillinger, faglitteratur og dokumentarfilm.</p> <p>Prosjektmidlene retter seg i hovedsak mot det frivillige kulturvernet. En stor del av støtten går til dokumentasjon og formidling. Det gis også støtte til bevaring og fysisk sikring av spesielt utsatt materiale, slik som fotografi og lydopptak. En viktig oppgave for å styrke kulturvernet som helhet, er også å stimulere til samhandling mellom institusjonene og et sammensatt landskap av andre aktører.</p> <ul style="list-style-type: none">• Faglitteratur kulturvern• Prosjektstøtte kulturvern• Prosjektstøtte nasjonale minoriteter• M.fl.
Søknadsfrist	Avhengig av ordning – se nettside
Link	Tilskuddsordninger - kulturradet.no
	Sametinget
Hva er	Forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner.
Gir til	<ul style="list-style-type: none">• Samisk kulturminnevern• Freda samiske bygninger, kulturminner og kulturmiljøer• Samisk fartøyvern
Søknadsfrist	1. november (freda + fartøy) og 15. februar
Link nettside	Kulturminne- og bygningsvern - Sametinget
	Kommunene
Hva er	Forvaltningsansvar og myndighet for landbruk, kultur og idrett, folkehelse, frivillighet og næring
Gir til	SMIL-tilskudd i landbruket, tilskudd til de Utvalgte kulturlandskapene, tilrettelegging av friluftsområder. Kommunene setter sine egne kriterier for tildeling innenfor rammene av forskrifter mv.
Søknadsfrist	Varierer
Link nettside	Se kommunenes nettsider

Vedlegg: Områder til vurdering

I høringen av planforslaget fikk vi inn mange forslag til ny område. Bakgrunnen for at forslagene står på vurderingslista og ikke er tatt inn i oversikten er:

- Usikre på om området har regional verdi.
- Usikre på om det er et enkeltminne eller et kulturmiljø eller kulturlandskap
- Forslaget har kommet fra lag og foreninger, museer og kommuner som ikke har politisk behandlet innspillet
- Enkelte av områdene som har verneklasse 2 i Nasjonal registrering av kulturlandskap fra 1990-tallet.
- Tematiske innspill: trønderlåna og trøndertunet, seterlandskapet, skogsdrift og tømmerfløting

I tillegg vil vi se nærmere på områdene i Fylkeskulturlandskapsplanen for Nord-Trøndelag fra 1993 som ikke er med i oversikten i dag.

Vi vurderer forslagene før neste revidering av Mangfoldige Trøndelag i 2023/2024.

Kommune	Lokalitetsnavn	Bakgrunn for innføring på vurderingsliste	Stikkord beskrivelse
Grong	Rognsmoen	Høringsinnspill Grong museumsnemd	
Levanger	Halstein Bygdeborg	Faghøring Levanger kommune	Ligger strategisk plassert ved Eidsbotn, midt i et sentralt bosettingsområde i eldre jernalder. En av Trøndelags største bygdeborger. Storhetstid i yngre romertid og folkevandringstid (200-600 e.Kr), men anlagt rundt Kristi fødsel.
Levanger	Kalkovner på Nesset	Faghøring Levanger kommune	Viktig industrielt kulturmiljø fra begynnelsen av 1900-tall. Produksjon 1908-1914.
Levanger	Brusve gård	Faghøring Levanger kommune	Gårdsanlegg tilhørende gbnr275/9, i åssiden ved Brusve bru over Levangerelva. Fond mot gaten fra Levanger sentrum. Delvis innbygget i boligstrøk. Fredet hovedbygning + stabbur, nyere uthus og Reinslyst. Brusve gård var en sentral embetsmannsgård, og har en viktig regional historie knyttet til valget av utsendinger til Eidsvoll 1814.
Levanger	Helvetesmyra	Faghøring Levanger kommune + dialog med Sametinget	Samisk kulturminne. Enkelt kulturminne (AID 144782). Boplass. Registret på 1980-tallet. Saemien Sijte har påvist et ildsted på 2000-tallet. Vurdere denne opp mot Hundkjerka (AID 272039), som ligger på stien opp til Hårskallen øst for Helvetesmyra. Flyttblokken er godt kjent i traktene som en samisk offerstein, selv om området er veldig nedslitt og fritt for fysiske spor utover selve steinblokken. Her kan vi i alle

			fall se på landskapet og utsikten som deler av et kulturmiljø.
Levanger	Spjelmyra	Faghøring Levanger kommune + dialog med Sametinget	Denne lokaliteten finnes det ingen fysiske spor etter. Det er en slakteplass brukt på vinterstid, så det er naturlig at det er lite spor. Vi har derfor kun tradisjon om denne. Det er heller ingen andre kulturminner som f.eks. boplasser knyttet til samleplatsen.
Melhus	Handelsstedet Gamle Hovin med område rundt	Høringsinnspill Bygningsvernseterret ved Prestegårdslåna	Inkludert jernbanestasjonen. Dette var i første halvdel av 1900-tallet er livlig handelssentrum, og er tidligere spilt inn til Melhus kommune som hensynssone for kulturmiljø og er også nevnt for fylkeskommunen som et kulturmiljø som bør være med i regional plan. Den gamle butikken med stabbur og pakkhus var i drift fra 1902 til 1969, og bygningene er sagt å være i fredningsklasse. Større sikrings- og istandsettingsprosjekter har pågått og pågår fortsatt, og bygningene brukes også i kurs i tradisjonshåndverk. På Gamle Hovin er det gjennom året flere ulike arrangement, og stedet brukes i formidling for skoleelever og andre interesserte.
Melhus	Gammelhusa oppi Grøseta	Høringsinnspill Bygningsvernseterret ved Prestegårdslåna	Godt bevart og autentisk tun fra tidlig 1800-tall. Her finnes mange eldre bygningsdeler både i eksteriør og interiør, og bygningene har vært gjenstand for systematisk, antikvarisk istandsetting de siste årene. Også her gjennomføres kurs i tradisjonshåndverk.
Melhus	Evjensgrenda	Høringsinnspill Bygningsvernseterret ved Prestegårdslåna	Ligger på vestsiden av Gaula, mellom Lundamo og Hovin. Her finnes et miljø av flere intakte små tun med en del eldre gårdsbebyggelse. Arkeologiske undersøkelser har påvist bosetning i området tilbake til jernalder. Grinni kirkested og kirkegård fra middelalderen ligger også her.
Melhus	Gåsbakken, Hølonda	Høringsinnspill Bygningsvernseterret ved Prestegårdslåna	Her har det i lang tid vært et levende kulturmiljø med blant annet skolemuseum, skimuseum, fotomuseum og landbruksmuseum; alt under lokalt initiativ og drift. På Kolbrandstad er stavkirken ved en av de to middelalderkirkegårdene i bygda, en stavkirke (kopi av Haltdalen) bygget utelukkende på dugnad av lokale krefter; og eid av Kolbrandstad stavkyrkjelag.
Melhus	Utvidelse av Foss bergkunstlokalitet til Horg Bygdatur	Høringsinnspill Bygningsvernseterret ved Prestegårdslåna	Området for Foss bergkunstlokalitet bør også omfatte Horg bygdatur, de ulike kulturminnene langs kulturstien og

			i tillegg strekkes ned og inkludere området ved Gaulfossen, blant annet med to eldre bruer og flere arkeologiske funn.
Oppdal	Videreføring av Kongevegen, Oppdal kirke og forbi Fagerhaug.		
Nærøy-sund	Remmastraumen i Gravvik	Høringsinnspill Nærøysund kommune (adm.uttalelse).	
Levanger	Samiske kulturmiljø spilt inn av Levanger kommune i faghøringen	Høringsinnspill Levanger kommune	Det er en stor samisk tilstedeværelse i Levanger kommune som må sees i sammenheng med resten av regionen
Frøya	Strømøya, Korsan og Auka	Høringsinnspill Frøya kommune (adm.uttalelse)	
Verdal	Malså gruver	Høringsinnspill Fortidsminneforeningen Den Trønderske Avdeling	Velbevart gruvelandskap
Steinkjer	Fjellslåttområdet i Kvamsfjella	Høringsinnspill Fortidsminneforeningen Den Trønderske Avdeling	Verna naturlandskap med flere høyløer og minst en stakkestang
Snåsa	Naustvollen Sunnan i Steinkjer	Høringsinnspill Fortidsminneforeningen Den Trønderske Avdeling	Henger sammen med Naustvollen Sunnan i Steinkjer. Det er sambandet med Viosen over Snåsavatnet som gjør kulturmiljøet forståelig
Steinkjer	Viosen med Renna ved Klingsundet i Snåsavatnet	Høringsinnspill Fortidsminneforeningen Den Trønderske Avdeling	Henger sammen med Renna ved Klingsundet i Snåsavatnet i Snåsa. Det er sambandet med Naustvollen Sunnan i Steinkjer over Snåsavatnet som gjør kulturmiljøet forståelig.
Melhus	Eggen - Flå	Kulturlandskapsprosjektet	Representativ gårdsbebyggelse. Ravneområde. Truet av gjengroing, ligger godt synlig.
Melhus	Rimol-Gimsan-Tranmæl	Kulturlandskapsprosjektet	Tilbake til sagatiden. Velholdt og tradisjonelt bygningsmiljø. Helhetlig, variert. Våtmark, hagemark, beitemark. Elv. Forfall og gjengroing en trussel.
Oppdal	Dindalen seterdal	Kulturlandskapsprosjektet. Ligger i grenseområdet Dovrefjell – Sundalsfjella nasjonalpark.	Seterdal som strekker seg sørvestover fra Drivdalen inn til Størvatnet på grensa til MR (Sunnal). De fleste setrene ligger i den nordligste halvdelen av den vide dalen, eks Ratseætra, Nerholdsætra, Strandsætra mfl. 13 enkeltsetre + Dindalshytta ved Bøasætra. Tidligere tradisjonell setring med kyr og produksjon av ost, rømme og smør. Tørket høy som ble oppbevart i høyløer til heimkjøring på vinterføre. Store utslåtter flere steder. Tradisjonsdrift stort sett lagt ned i dag. Noe beiting i området.

Oppdal	Vamran - Åmotsdalen	Kulturlandskapsprosjektet og landskapsvernområde	Tradisjonell seterdal med setrer og utslåtter på rekke og rad, hovedsakelig nord for Åmotselva. Mellom Åmotsdalen og Vamran ligger gårdene i de flatere partiene nær dalbunnen, med betydelige arealer også i de bratte liene. Noe gjengroing, men i kulturlandskapsprosjektet var mange av setrervollene fortsatt åpne. En rekke gamle bygninger, både gårdsbebyggelse- og seterbebyggelse.
Orkland	Fjølåsen	Nasjonal registrering	Nokså lite miljø. Ligger høyt over havet i ytre kyststrøk, og er nord-østlig vendt. Vidt utsyn over Trondheimsfjorden. Bebodd siden 1600-tallet, fraflyttet tidl.1900-tallet. Gårdsbebyggelse i området ble revet på 1950-tallet. Bare tufter igjen etter gårdsbebyggelsen. Tre potetkjellere bevart ved Trøen. Flere gravplasser. I eldre tid var utmarka sentral i gårdsdrifta her; seterdrift og utslått. Området holdt på å gro igjen på 1990-tallet.
Orkland	Åremsneset/ Stjørdalsbugen kulturlandskap	Kulturlandskapsprosjekt ST	I nordøstlige deler av tidl. Agdenes kommune. Området har godt utsyn utover Trondheimsfjorden. Området består av variert beitelandskap og mange godt bevarte krigsminner etter 2.vk., bl.a. kanonbatteri, brystvern, kommandobolig og bunker.
Orkland	Hostongrenda	Kulturlandskapsprosjektet	Mange SEFRAK-bygninger, representativt for Trondheimsfjordens jordbruksbygder. Kan være tyngdepunkt for firkanttun.
Orkland	Ytre Geitastranda	Kulturlandskapsprosjektet	Godt bevarte trøndertun. Steinalderboplass og gravrøyser.
Orkland (Meldal)	Gjerpstadsetrene/ Druggudal	Kulturlandskapsprosjektet	Fjellgårder, gravrøyser, boplasser. Seterområder, godt bevart, god bruk av arealene.
Orkland (Meldal)	Håggåjødalen	Nasjonal registrering ST	Seterområde i Trollheimen, ligger innenfor Trollheimen Landskapsvernområde.
Orkland (Meldal)	Losgrenda jordbrukslandskap	Kulturlandskapsprosjektet	Gårdsbebyggelse, jordbrukslandskap. Typisk flatbygd. Firkanttun, tjære- og kullmiler, spor etter eldre bebyggelse.
Orkland (Meldal)	Oa-Snoa-området	Kulturlandskapsprosjektet	Kulturlandskap med mange interessante bygningsmiljøer og historie. God sammenheng mellom bygninger og kulturmark. Få inngripende landskapsinngrep.
Orkland (Meldal)	Frilsjøen/Nyplassen	Nasjonal registrering	Viktig område knyttet til den tidligere malmutvinningen til Løkken Gruver/Orkla, fra 1600-tallet
Orkland (Meldal)	Garberggårdene	Nasjonal registrering	Området rundt Garberggårdene, hvorav en er fredet. Vesentlige kulturlandskapsverdier.
Orkland (Snillfjord)	Ytre Snillfjord/Valslag og Kongesvold	Nasjonal registrering ST og Kulturlandskapsprosjektet	Småmiljø i Nasj.reg, større i kulturlandskapsprosjektet.

Orkland (Snillfjord)	Skorilla og Vuttudalen	Nasjonal registrering ST og Kulturlandskapsprosjektet	Landsbypreget bebyggelse i Vuttudalen. Mange verdifulle bygninger i Skorilla. Viser utvikling fra tradisjonell til moderne gårdsbruk.
Osen	Austvasskua	Nasjonal registrering	Representativ fjellgård for kyststrøk
Osen	Sandviksberge	Nasjonal registrering ST	Kystbygd, helleristninger og gravrøyser fra bronsealder i utkanten av jordbruksarealet.
Osen	Stein og steinsetrene	Nasjonal registrering ST og Kulturlandskapsprosjektet	
Frøya	Rottingen	Nasjonal registrering ST	Øya Rottingen ligger i nordlige deler av Frøya. Kupert landskap med små knauser og fjell. Bebyggelsen ligger lunt plassert i landskapet i forhold til vær og vind, i små fordypninger i landskapet. Fiske/jordbruk. Tydelige spor i landskapet: relativt store våningshus i forhold til uthus. Ulike typer sjøhus. Prestegården på Frøya Prestegården (i Kråkvika). Prestegården består av en stor bygningsmasse; stor stue, ei mindre stue, og stort fjøs. Tidligere var det et stort hageanlegg på prestegården gjerdet inn med steingard. Nå er det bare steingarden igjen. Jordkjeller, tuft etter sommerfjøs, tørvdammer, kjerreveg bygd opp for torvtransport, rester av en løypestreng for torvtransport, noe rester av et steingjerde og flere rydningsrøyser. Småbruka på Rottingen var plassert under prestegården.
Heim	Gjengstøa/Heim kulturlandskap	Nasjonal registrering ST	Eldre gårdsbebyggelse, gravhauger.
Heim	Kårøydalen	Nasjonal registrering ST og Kulturlandskapsprosjektet ST	Langstrakt dal med mange plasser, setrer og gårder i forholdsvis urørt naturområde. Noe rester av gammel kulturmark.
Heim	Hollaseter	Nasjonal registrering ST og Kulturlandskapsprosjektet ST	
Heim	Mo/Bjørkan med Bjørksetra	Nasjonal registrering	Seterbebyggelse. Kun Bjørkesettrin i nasjonal registrering.
Hitra	Aunøya	??	
Hitra	Skårøya	??	Fellestun. Fattig kystlynghei. Bebyggelsen ligger i le mellom fjell og knauser, samlet i ei klynge i form av et rekketun/fellestun. Bygningsmassen er holdt i tradisjonell byggeskikk med en del variasjoner, deriblant trønderlåner og mer sveitserinspirerte boliger. I tilknytning til eiendommene er det diverse uthus/fjøs. Rundt om på øya, i grensa mellom innmark og utmark ligger det flere velholdte sommerfjøs. I naustrekka ligger det også et ishus. På øya går det en delvis steinsatt kjerreveg. Denne kjerrevegen går videre over til naboøya, Gjæssøya

Hitra	Strøm/Straum og Melandsjø	Nasjonal registrering og Regional plan ST	Kombinasjon jordbruk, fiske og skogbruk. Gravrøyser. Kirkested, mulig Hitras første. Margrethes Minde jaktresidens med hageanlegg. Skal være kulturelle koblinger mellom Margrethes Minde og prestegården i Rindal.
Hitra	Glørstad/Kjønsoya	Kulturlandskapsprosjektet	
Hitra	Lya	Kulturlandskapsprosjektet	
Holtålen	Graftåsen, Renbygda, Grønliagardene	Kulturlandskapsprosjektet	Velholdt gårdsbebyggelse. Samling av flere setervoller
Holtålen	Ålen kulturlandskap	Kulturlandskapsprosjektet	
Holtålen	Øyungeområdet	Kulturlandskapsprosjektet + landskapsvernområde (bufferonen til Forollhogna NP)	
Indre Fosen (Rissa)	Fjellseteren og Fagerdalssetren	Nasjonal registrering	Setergrend i kyststrøk. Komplette og velholdt seteranlegg med beitemark. Kun seterstuene står igjen. Beiting. Ett av få seteranlegg i denne delen av fylket.
Roan	Kiran/Jorskjør	Nasjonal registrering	Representativt kystmiljø med mange gårdsbruk. Helhetlig og i drift. Stengarder og naust, variert. Strandsitterbolig.
Malvik	Fjølstadtrøa husmannsplass	Nasjonal registrering ST	Opprinnelig husmannsplass under Fjølstad. Ligger i skogen, består av lita stue og fjøs. Steingard og skigard i grensa mellom innmark og utmark. Flere tufter i området. Har blitt brukt ifbm undervisning i skolen. Restaurert og godt vedlikeholdt.
Malvik	Karlslyst	Nasjonal registrering ST	Storgård i Malvik. Består av bygninger i tradisjonell byggeskikk. Det har vært flere husmannsplasser. Verneverdig gårdstun med herregårdspreg, vakker bjørkelund. Tunet er helhetlig og svært godt bevart.
Malvik	Leistad/Bjørnstad åkerlandskap	Nasjonal registrering	
Malvik	Hønstad/Herjøen	Kulturlandskapsprosjektet	Kupert jordbrukslandskap med mye bakker. Jordsmonn av morenematerialer. Noe torvdekke, hvorav noe oppdyrket. Ni gårdsbruk i området: 5 på Hønstad (Sjøvolden, Buaas Ytre, Hønstad Østre, Hønstad Vestre og Hønstadgjerndet. På Herjuan er bruka Herjuan Øvre, Herjuan Nedre, Herjuanet og Vestheim. Aktiv drift i området.
Melhus	Tømmessletta	Kulturlandskapsprosjektet	Tradisjonelt jordbrukslandskap, tradisjonelle terrasser + beitemarker godt synlig fra E6.
Melhus	Vold-Heggdal	Kulturlandskapsprosjektet	Moderne jordbrukslandskap med flere tun som «øyer». Bratte bakker om beites.
Rennebu	Flå – Slipran – Eggan – Fosberg – Ry	Noe i nasjonal registrering + Kulturlandskapsprosjektet	Nordsiden av Orkla mot Berkåk.
Rennebu	Stamnesetran og Lerdalen	Nasjonal registrering ST	Seterlandskap på Nerskogen. Setrene ligger spredt i området, og flere av dem drives i dag på «tradisjonelt» vis. Nerskogen har

			fra gammelt av vært et viktig utmarksslåttområde. Selv om mye er gjengrodd, opprettholdes deler av det gamle seterlandskapet ved hjelp av utmarksbeite med kyr og sauer i dag.
			Stamnesetrene og Leverdalen utgjør et helhetlig seterlandskap med en svært lang historie, med minner fra tida både før og etter at seterbruket tok til. Bygningsmiljøene er til dels svært godt bevart, og mange bygninger er restaurert.
Rennebu	Hollsjøren	Kulturlandskapsprosjektet	Bakkete landskap med beite – og slåttemark. Mange godt bevarte gårdstun.
Rennebu	Område rundt Jorlia	Nasjonal registrering ST	Omkranser fredet gårdstun. Pilegrimsleden.
Røros	Bl.a. Småsetran, Tjerrålia, Sølendet og setre i Femundsmarka	Bl.a nasjonal registrering	
Trondheim (Klæbu)	Brøttem/Grønstad	Kulturlandskapsprosjektet	Storslagen gårdsbebyggelse, herregårdspreget
Trondheim (Klæbu)	Tulluan/Forget	Kulturlandskapsprosjektet	Gårdsanlegg og miljø på platå ovenfor Nidelven. Ravinelandskap
Trondheim	Høstad (Byneset)	Nasjonal registrering klasse 1	Eksklusivt kulturlandskap i flatbygd. Gamle trønderlåner og særegne, ugjødsla, artsrike beitehager.
Tydal	Husvold – Kirkvold - Fossan	??	
Ørland (Bjugn)	Mølnargården	??	Bjugn bygdemuseum
Ørland (Bjugn)	Rømmesvika/Lysøysundet	Nasjonal registrering ST	Lysøysund og Lysøya ligger i nordlige deler av gml. Bjugn. Tidligere handelssted med mange og tydelige spor i landskapet, blant annet eldre/tradisjonell bebyggelse. Kystkultur dager arrangeres hvert år. Arkeologiske kulturminner registrert i området.
Åfjord	Linesøya	Nasjonal registrering	Kystkulturlandskap unikt med helhet og kontinuitet. Godt bevarte tunmiljøer med naust og brygger. Svært få inngrep. Beitemark.

VI SKAPER
HISTORIE